

Madaniyat sohasida kasbiy malakalarni
rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashi

KASBIY STANDART

CHOLG'U IJROCHILIGI FAOLIYATI

“Cholg‘u ijrochiligi faoliyati” kasbiy standarti 2025-yil 18-dekabrdagi Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha Respublika kengashi majlisining 114-son bayoni bilan tasdiqlangan “Kasbiy standart shakli” hamda Milliy malaka tizimini rivojlantirish instituti direktorining 2025-yil 19-dekabrdagi 55-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan “Kasbiy standartlarni ishlab chiqish va yangilash metodologiyasi”ga muvofiq, Madaniyat sohasida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha tarmoq kengashi tomonidan ishlab chiqilgan.

KASBIY STANDART

Cholg'ۇ ijrochiligi faoliyati

Reyestr raqami:

UZ-KS-2026-T1.0-0015

I. Umumiy ma'lumotlar

1. Kasbiy standartning qo'llanilish sohasi: Ushbu Cholg'ۇ ijrochiligi faoliyati kasbiy standart tegishli kasblar uchun ta'lim dasturlarini ishlab chiqishda, kasbiy malakalarni mustaqil baholashda, shuningdek, tashkilotlarda xodimlarni boshqarish sohasida keng ko'lamlı masalalarni hal qilishda qo'llaniladi.

2. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

akkompanement – ashula aytganda yoki biror bir cholg'ۇ asbobida ijro qilganda. Unga jo'r bo'lish. Ashulaga fortepiano, xalq cholg'ۇ asboblari turli ansambl (trio, kvartet, kvintet) va orkestrlarga jo'r bo'lishi mumkin. Akkompanement yakkaxon ashulachi yoki cholg'uchiga garmonik va ritmik hamohang bo'lib, musiqa asarining badiiy darajasini chuqurlashtirish;

akkompanementchi (Akkompaniator) – jo'r bo'luvchi, odatda fortepianoda jo'r bo'luvchilarga qo'llaniladi;

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan, o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

ijrochi – ashula aytuvchi yoki biror musiqa cholg'ۇ asbobida kuy ijro etadigan sozanda;

improvizator – oldindan tayyorgarlıksiz musiqa asarini yaratuvchi, badiha tarzida ijro etish;

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

kasb – ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb xaritasi – kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy standartlar reyestri – bu kasbiy standartlarning nomi, qamrab olingan kasblar, uni qabul qilishga oid qaror (buyruq) rekvizitlari hamda amal qilish muddatini o'z ichiga olgan tizimlashtirilgan ro'yxat;

ko'nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

kompozitor – musiqa asarini yaratuvchi ijodkor. Kompozitorning ijodi xalq ijodiyoti bilan chambarchas bog'lanishi u g'oyaviy va badiiy jihatdan yuksak san'atdagi musiqa asarlari yaratuvchi ijodkordir; opera, kantata, oratoriya. Simfoniya va kichik shakldagi asarlarning asosiy mavzusi – davrimizning buyuk inshootlari bo'lgan qurilishlar, xalqlar do'stligi g'oyasini talqin etish;

kompozitsiya – musiqa asarining tuzilishi ya'ni musiqa asarini shakli, musiqa asarining ijodiy holati;

tanlov – to'qnashish, musobaqa turli ijrochilar (odatda ko'proq cholg'u ijrochilar) o'rtasida o'tkaziladigan musobaqa;

konsert – (musobaqalashmoq). Simfonik orkestr yoki xalq cholg'ulari orkestrining jo'ri bilan yolg'iz cholg'u asbobi yoki ovoz uchun yirik shaklda yozilgan musiqa asari Konsert ko'proq uch qismda bo'ladi. Birinchi qismi – dramatik karakterda, tez ijro qilinadi, sonata allegrosi shaklida, ikkinchi qismi- lirik karakterda. Salmoqli (andante) sur'atida, uchinchi qismi- final, tantanali raqs tarzida (odatda rondo) shaklida yoziladi;

konsertmeyster – Orkestrda bir turli cholg'u asboblari to'dasidagi birinchi (bosh) musiqachi. Konsertmeysterning boshqa sozandalarni o'ziga ergashtirib borishi: ayrim vaqtlarda o'zi ijro etishi; Opera artistlari – (yakkaxon solistlar), turli cholg'u asboblari (skripka, klarnet va boshqa) da o'rganuvchi o'quvchilar va ashulachilar bilan mashg'ulot o'tkazuvchi, ularning ijro etadigan musiqa asarlarini o'rganishda yordam beruvchi va konsertlarda ularga jo'r bo'luvchi pianinochi – akkompagnimentchi;

kadensiya – tartibli holatda eshitilayotgan musiqaning tugallangan, bir maqsadga kelib to'xtagani yoki musiqa asarining butunlay tamom bo'lgani bo'lib, Buni boshqacha kadens deb ataladi;

konservatoriya – oliy musiqa o'quv yurti. Toshkent Davlat Konservatoriyasi 1936-yilda tashkil qilingan. U turli cholg'u asboblari (mis va yog'och puflama, kamonli-torli cholg'u asboblari, fortepiano) ijrochilari, musiqa nazariyachilari, tarixchilari, yakkaxon ashulachilar, kompozitorlar, xor dirijyorlari tayyorlaydi;

mehnat funksiyasi – kasbiy faoliyat doirasida xodim tomonidan belgilangan natijaga erishish uchun amalga oshiriladigan mehnat vazifalari majmui;

mehnat vazifasi – mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

mehnat harakatlari – xodimning mehnat predmeti bilan o'zaro ta'sirida muayyan mehnat natijasiga erishiladigan jarayon;

norasmiy ta'lim – ta'lim xizmatlari taqdim etilishini ta'minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni

mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o'qitishdagi rasmiy ta'limga qo'shimcha va (yoki) uning muqobil shakli.

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar:

O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrdagi "Ta'lim to'g'risida"gi 637-son Qonuni;

O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 20-yanvardagi "Madaniy faoliyat va madaniyat tashkilotlari to'g'risida"gi 668-son Qonuni;

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi (53, 61 va 78-79-moddalar);

O'zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksi (113, 118, 185 va 209-417-moddalar);

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabrdagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-345-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016-yil 24-avgustdagi 275-son "Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori (IFUT-2).

4. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi qisqartirishlar qo'llaniladi:

IFUT – O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy faoliyat turlarining umumdavlat tasniflagichi;

MMR – Milliy malaka ramkasi;

MMK – Mashg'ulotlarning milliy klassifikatori.

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi:	Cholg' u ijrochiligi faoliyati	
2.	Faoliyatning asosiy maqsadi:	Avlodan-avlodga o'tib kelayotgan milliy musiqa merosimizni asrab-avaylash, yangi sharoitlarda rivojlantirish va ulardan xalqimizni bahramand qilish uchun keng imkoniyatlar yaratish	
3.	IFUT bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf:	S seksiyasi San'at, sport va dam olish 90-Badiiy ijod va ijro san'ati sohasidagi faoliyat 90.1-Badiiy ijod sohasidagi faoliyat 90.11-Adabiy ijod va musiqiy kompozitsiya sohasidagi faoliyat 90.11.0-Adabiy ijod va musiqiy kompozitsiya sohasidagi faoliyat	
4.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:	Kompozitor, bastakor va sozandalar faoliyatini qo'llab-quvvatlash, havaskorlar orasidan iste'dodli ijrochilarni aniqlash maqsadida turli darajadagi ko'rik-tanlovlarni o'tkazish, an'anaviy musiqa janrlarini yangi shart-sharoitlarda rivojlantirish maqsadida "ustoz-shogird" an'anasini yanada rivojlantirish	
5.	Qamrab olingan kasblar ro'yxati va malaka darajasi:	Kasblar kodi va nomi:	TMR dagi malaka darajasi:
		34350027-Duxovoy orkestr artisti	5
		34350028-Estrada asboblari orkestri (ansambli) artisti	5
		34350067-Orkestr artisti	5
		34350068-Orkestr artisti-solist	5
		34350069-Orkestr guruhi, ansambl artisti	5
		34350082-Simfonik orkestr artisti	5
		34350101-Xalq cholg' u asboblari orkestri artisti	5
		34350102-Xalq cholg' ulari havaskorlari ansambli (orkestri) rahbari	5

III. Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi:	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1	34350027 - Duxovoy orkestr artisti	A1.5	Duxovoy orkestr tarkibida kuy va musiqiy asarlarni ijro etish	A1.01.5	Musiqiy asarlarni badiiy va texnik talablar asosida ijro etish
				A1.02.5	Orkestr bo'limida ijrochi sifatida barqaror va toza ijroni ta'minlash
				A1.03.5	Konsertlar, tanlovlar va yirik chiqishlarda ishtirok etish
		A2.5	Orkestr ijrosining sifatini oshirish va professional texnikani qo'llash	A2.01.5	Cholg'uda virtouzlik elementlarini (tezlik, murakkab artikulyatsiya, barqaror nafas) qo'llab ijro etish
				A2.02.5	Orkestr bo'limi bilan ansambl uyg'unligini ta'minlash
				A2.03.5	Yosh ijrochilarga ijro bo'yicha maslahat berish va ustozlik ko'rsatish
2	34350028 - Estrada asboblari orkestri (ansambli) artisti	B1.5	Estrada musiqasi asarlarni notalar asosida to'g'ri va ravon ijro etish	B1.01.5	Notalarni to'g'ri o'qish, ritmik va intonatsion aniqlikka amal qilgan holda cholg'uda toza ovoz chiqarish va asarning nota matnini texnik jihatdan aniq ijro etish
				B1.02.5	Asarning janr va uslubiga mos ravishda dinamika, temp va artikulyatsiyaga rioya qilib, orkestr/ansambl bilan uyg'un ijro hosil qilish
				B1.03.5	Muallif g'oyasi va asarning badiiy mazmuniga mos obrazli ijro yaratish, emotsional tuzilmani his etgan holda musiqiy iboralarga mazmun bag'ishlab ijro etish
		B2.5	Repetitsiya jarayonida badiiy ijodni boyitish va sahnaviy ijroni takomillashtirish	B2.01.5	Ijro jarayonida ijodiy tashabbus ko'rsatib, jamoaning professional va uslubiy darajasini oshirishga hissa qo'shish
				B2.02.5	Sahna ijrosiga mos bo'lgan artistik yechimlarni ishlab chiqish va musiqiy g'oyani to'liq namoyon etishga intilish
				B2.03.5	Tiniq intonatsiya, uslubiy aniqlik va ifodaviylik asosida umumiy musiqiy uyg'unlikni shakllantirish

		B3.5	Estrada san'atida estetika, texnika va sahna madaniyati uyg'unligini ta'minlab ijro etish	B3.01.5	Turli janr va uslubdagi asarlarni yuqori professional darajada uyg'unlashtirib, sahnada artistik va texnik mukammallikni namoyon etish
				B3.02.5	Konsert dasturlarida milliy va zamonaviy estrada musiqasini badiiy birlashtirgan holda ta'sirchan chiqishlar yaratish
				B3.03.5	Tinglovchi bilan hissiy muloqotni kuchaytirish, ijodiy individuallikni professional darajada ko'rsatish va san'atning badiiy salohiyatini oshirish
3	34350067 - Orkestr artisti	D1.5	Konsert dasturlarini tayyorlashda faol ishtirok etish	D1.01.5	Konsert uchun mo'ljallangan asarlarni o'zlashtirish va ijroga tayyorlash
				D1.02.5	Dirijyor bilan badiiy yechimlarni kelishgan holda takomillashtirish
				D1.03.5	Chiqish oldi mashqlarda barqaror va mas'uliyatli ijro namoyon etish
		D2.5	Orkestr tarkibida professional darajada ijroni namoyish etish	D2.01.5	Musiqiy asarlarni yuqori badiiy saviyada ijro etish
				D2.02.5	Orkestr ichida o'z partiyasini ishonchli bajarish
				D2.03.5	Ijro jarayonida badiiy ifoda, texnika va ansambl uyg'unligini boshqarish
		D3.5	Konsert va sahna chiqishlarini tayyorlashga ijodiy hissa qo'shish	D3.01.5	Konsert dasturlari uchun musiqiy materiallarni professional darajada o'zlashtirish
				D3.02.5	Dirijyor va ijodiy jamoaga ijodiy takliflar bilan ko'maklashish
				D3.03.5	Sahna chiqishlari vaqtida barqaror, ishonchli va badiiy saviyali ijro ko'rsatish
4	34350068 - Orkestr artisti-solist	E1.5	Solistlik ijrosi uchun tayyorgarlik ko'rish	E1.01.5	Solist sifatida ijro etiladigan musiqiy asarlarni texnik va badiiy jihatdan puxta tayyorlash
				E1.02.5	Murakkab musiqiy o'tishlar, virtuoz elementlarni mashq qilish
				E1.03.5	Sahnaviy chiqish uchun zarur bo'lgan artistik ifoda va ovoz balansi ustida ishlash
		E2.5	Solist sifatida professional darajada ijro etish	E2.01.5	Yirik shakldagi musiqiy asarlarni badiiy yetuklik bilan sahna orqali ijro etish
				E2.02.5	Orkestr bilan birgalikda yakkaxon chiqishlarni professional darajada boshqarish

				E2.03.5	Musiqiy asarning dramatik rivojlanishini his etib, yuqori ifodaviylikda ijro qilish		
		E3.5	Orkestr tarkibida ijroni rahbarlik darajasida uyg'unlashtirish	E3.01.5	Orkestr guruhlari bilan musiqiy uyg'unlikni mustahkamlash va rahbarlik qilish		
				E3.02.5	Repetitsiya jarayonida strukturaviy kamchiliklarni aniqlab, ijro sifatini oshirishga ko'maklashish		
				E3.03.5	Solist–orkestr o'zaro muloqotini takomillashtirish va ijro jarayonini samarali boshqarish		
5	34350069 - Orkestr guruhi, ansambl artisti	F1.5	Musiqiy asarlarni ansambl bilan ijro etish	F1.01.5	Musiqiy asarlarning boshlang'ich notalarini o'qish va ansambl ritmiga moslashish		
				F1.02.5	Guruhdagi boshqa ijrochilar bilan bir xillik va uyg'unlikni ta'minlash		
				F1.03.5	Rahbar ko'rsatmasiga asosan oddiy kuy va qisqa bo'laklarni ijro etish		
				F2.5	Repetitsiya jarayonida ijroni takomillashtirish	F2.01.5	Orkestr rahbari tavsiyalariga muvofiq ijrodagi kamchiliklarni bartaraf etish
						F2.02.5	Turli janrdagi kompozitsiyalar bo'yicha ansambl bilan uyg'un ishlash
						F2.03.5	Sahna chiqishlariga tayyorgarlik jarayonida ansambl bilan muntazam mashq qilish
				F3.5	Sahnaviy ijro madaniyatini namoyish etish	F3.01.5	Sahna talablari, ijro estetika va professional intonatsiyani to'liq namoyon etish
						F3.02.5	Jamoaviy ijroda yetakchi partiyalarni ijro etish
						F3.03.5	Yirik tadbirlar, konsertlar va festivallarda ansambl bilan chiqish qilish
6	34350082 - Simfonik orkestr artisti	G1.5	Musiqiya asarlarini notalar asosida ijro etish	G1.01.5	Notalarni to'g'ri o'qish, cholg'u asbobini sozlab, individual ovozni aniqlik bilan yangratish		
				G1.02.5	Ritmik va melodik frazalarni temp, artikulyatsiya va sozlikka amal qilgan holda ijro etish		
				G1.03.5	Asardagi dinamik va nyanslarni hisobga olgan holda umumiy mazmuni aniq ifodalash		

		G2.	Repetitsiyalarda ishtirok etish va orkestr bilan uyg'un ijro qilish	G2.01.5	Repetitsiyaga tayyor kelish, partitura bilan tanishish va rahbar ko'rsatmalarini o'zlashtirish
				G2.02.5	Orkestr bilan bir xil ritm va tempda ijro etish, o'z partiyasini jamoa metrigha moslashtirish
				G2.03.5	Ansambl bo'lib ovoz tengligi va dinamik balansni saqlagan holda hamkorlikda ishlash
		G3.5	Sahnaviy ijroda professional mahorat va ifoda ko'rsatish	G3.01.5	Jonli ijro jarayonida dirijyor ishoralariga sezgirlik bilan amal qilib, jamoaviy uyg'unlikni saqlash
				G3.02.5	Sahna ijrosida emotsional chuqurlik va badiiy ta'sir kuchini oshirib, tinglovchi bilan ijodiy muloqot yaratish
				G3.03.5	Yuksak texnik mahorat, ijodiy erkinlik va professional sahnaviy madaniyatni namoyish etish
7	34350101 - Xalq cholg'u asboblari orkestri artisti	H1.5	Xalq cholg'u asarlarini notalar asosida to'g'ri va tiniq ijro etish	H1.01.5	Nota materialini sinchiklab o'rganish va cholg'u orqali asosiy tovushni tiniq chiqarish uchun ovoz mashqlarini bajarish
				H1.02.5	Xalq kuylarini ritm va tempga mos ravishda aniq, ravon va toza ijro etish
				H1.03.5	Asarning dinamika va nyuanslariga amal qilgan holda murakkabroq qismlarni emotsional tarzda ifodalash
		H2.5	Repetitsiyalarda faol ishtirok etish va orkestr bilan uyg'un ijro qilish	H2.01.5	Repetitsiyaga tayyor holda kelish, notalarni oldindan o'rganish va cholg'u asbobini soz holatda bo'lishini ta'minlash
				H2.02.5	Dirijyor ko'rsatmalariga qat'iy amal qilgan holda aniq va tiniq ijro etish, orkestr tempiga moslashish
				H2.03.5	Orkestr a'zolari bilan ovoz muvozanatini saqlash, ovoz balansi va umumiy sado uyg'unligini shakllantirish
		H3.5	An'anaviy cholg'u asboblarda orkestr bilan uyg'un ijro qilish	H3.01.5	Asar matnini oldindan puxta o'rganish, repetitsiya jarayoniga tayyor holda kirish va texnik tayyorgarlikni ta'minlash
				H3.02.5	Orkestr bilan bir xil ritm, temp va dinamik muvozanatni saqlagan holda ijro etish
				H3.03.5	Orkestr guruhlari bilan ovoz mutanosibligini yaratish, dinamik o'zgarishlarga sezgir yondashish

8	34350102 - Xalq cholg'ulari havaskorlari ansambli (orkestri) rahbari	K1.5	Ansambl (orkestr) a'zolarini notalar asosida to'g'ri va uyg'un ijroga tayyorlash	K1.01.5	Ijrochilarning nota savodxonligini shakllantirish va oddiy musiqa parchalarini tiniq ovozda ijro etishga yo'naltirish
				K1.02.5	Jamoaviy ijroda ritm, temp va ovoz mutanosibligini ta'minlash, ansambl uyg'unligini shakllantirish
				K1.03.5	Asarning obrazi, dinamikasi va nyuanslarini anglashga yo'naltirib, mazmunli ijro va ijodiy ko'nikmalarni rivojlantirish
		K2.5	Repertuar tanlash va xalq cholg'u asarlarini sahnaviy ijroga mos ishlov berish	K2.01.5	Ijrochilar imkoniyatlarini hisobga olgan holda sodda va an'anaviy xalq kuylarini tanlab, asosiy repertuarni shakllantirish
				K2.02.5	Tanlangan asarlarga uslubiy tozalik kiritish, ularni xalq maqomlari talablariga mos ravishda sahnaga moslashtirish
				K2.03.5	Asar tuzilmasiga milliy bezaklar, uslubiy detallar va obrazli ohanglar kiritish orqali badiiy ta'sir kuchini oshirish
		K3.5	Ansambl ijodini milliy va xalqaro sahnaga olib chiqish	K3.01.5	Ansambl uchun badiiy strategiya ishlab chiqish, sahna xarakteri va uslubini takomillashtirish
				K3.02.5	Milliy ruh va ijodiy individuallikka asoslangan sahnaviy chiqishlarni tashkil etish
				K3.03.5	Ansamblni xalqaro musiqiy anjumanlarda namoyon etish uchun strategik reja tuzish va ijodiy salohiyatni oshirish

IV. Kasblar xaritasi va mehnat funksiyalari tavsifi

Kasbning nomi:	Duxovoy orkestr artisti
Mashg'ulot nomining kodi:	34350
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkak (ayol); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlariga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish ko'nikmalariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	O'rta maxsus professional ta'lim
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	Boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-

Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	Orkestr artisti
	5	Orkestr artisti-solist
	5	Orkestr guruhi, ansambl artisti
	5	Simfonik orkestr artisti
	5	Xalq cholg' u asboblari orkestri artisti
	5	Xalq cholg' ulari havaskorlari ansambli (orkestri) rahbari
5	Estrada asboblari orkestri (ansambli) artisti	
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
A1.5 - Duxovoy orkestr tarkibida kuy va musiqiy asarlarni ijro etish	A1.01.5 - Musiqiy asarlarni badiiy va texnik talablar asosida ijro etish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Asarning barcha partiyalarini chuqur o'rganib, murakkab frazalarni texnik va badiiy jihatdan ijro etish
		2. Ritm, temp, dinamika va ifodaviy elementlarni uyg'unlashtirib, sahna talablari asosida ijro etish
		3. Asarning badiiy mazmuni va muallif g'oyasini tinglovchiga yetkazish uchun individual ijodiy yondashuvni qo'llash
		Ko'nikma:
		Murakkab ko'p qismli asarlarni texnik jihatdan mukammal ijro etish
		Badiiy ifodani chuqur tushunish va sahnada realizatsiya qilish
		Individual ijro va jamoaviy uyg'unlikni bir vaqtda ta'minlash
		Bilim:
	Ko'p qismli asarlarni texnik va badiiy tahlil qilish asoslari	
	Asarning stilistik va dramaturgik xususiyatlari	
	Tinglovchiga ta'sir qilish va sahna ijrosi metodikasi	
	A1.02.5 - Orkestr bo'limida ijrochi sifatida barqaror va toza ijroni ta'minlash	Mehnat harakatlari:
		1. Bo'lim (guruh) partiyalarini puxta o'rganib, ularni barqaror va toza intonatsiyada ijro etish
		2. Guruh a'zolarini ijro jarayonida boshqarish va to'g'ri ritm-tembr uyg'unligini ta'minlash
		3. Orkestr ijrochisi sifatida murakkab frazalarni namuna tariqasida ijro qilib, boshqa ijrochilarga yo'l-yo'riq ko'rsatish
Ko'nikma:		
Orkestr ijrochisi sifatida texnik va badiiy barqarorlikni saqlash		
Guruh ichida uyg'unlik va ovoz balansini boshqarish		
Boshqalarni ijro jarayoniga moslashtirish va qo'llab-quvvatlash		

		Bilim:
		Orkestr bo'limidagi ijro texnikasi va barqarorlik talablari
		Boshqaruv va yetakchilik prinsiplari
		Guruh ijrosi va intonatsion uyg'unlik metodikasi
	A1.03.5 - Konsertlar, tanlovlar va yirik chiqishlarda ishtirok etish	Mehnat harakatlari:
		1. Konsert va tanlovlarga tayyorgarlik ko'rish, murakkab repertuarini sahna talablari bilan uyg'unlashtirish
		2. Yirik ijrolarda sahnada barqaror, texnik va badiiy mukammal chiqishlarni amalga oshirish
		3. Tomoshabin va hakamlar e'tiborini hisobga olgan holda ifodali va ta'sirchan ijro namoyish etish
		Ko'nikma:
		Katta sahna chiqishlarida texnik va badiiy barqaror ijro etish
		Sahna muloqoti va tinglovchi bilan interaktiv ifoda etish
		Repertuarlarni professional darajada taqdim etish
		Bilim:
		Konsert va tanlovlarda sahna etiketi va texnik talablar
	Murakkab repertuarni sahnaga tayyorlash metodikasi	
Tinglovchi psixologiyasi va ijro ta'sirini oshirish usullari		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Orkestr tarkibida ijro sifatini yuqori darajada saqlash, har bir musiqiy frazani toza intonatsiya va barqaror texnik mahorat bilan ijro etish orqali professional standartlarga javob berish	
	2. Jamoa bilan uyg'unlikni ta'minlash, ansambl bo'limlari o'rtasida ritm, dinamika va tembr uyg'unligini boshqarish, ijroning umumiy estetik darajasini oshirish	
	3. Sahna va konsert sharoitida murakkab musiqiy partiyalarni mustaqil ravishda ijro etish, ijro sifatini doimiy nazorat qilish va o'z ishini takomillashtirish	
	4. Murakkab elementlarini (tezlik, artikulyatsiya, nafas boshqaruvi) va sahna artistik jihatlarini mustaqil ravishda bajarish, ijro jarayonida ijodiy qarorlar qabul qilish va professional ijtimoiy mas'uliyatni namoyon etish	
A2.5 - Orkestr ijrosining sifatini oshirish va professional texnikani qo'llash	A2.01.5 - Cholg'uda virtouzlik elementlarini (tezlik, murakkab artikulyatsiya, barqaror nafas) qo'llab ijro etish	Mehnat harakatlari:
		1. Artikulyatsiya va tezlik talab qiladigan frazalarni cholg'uda barqaror va aniqlik bilan ijro etish
		2. Nafas va tovush boshqaruvi orqali uzoq frazalarni barqaror va bir xilda ijro qilish
		3. Texnik mashqlar orqali tezlik, artikulyatsiya va nafasni uyg'unlashtirib ijro qilish
		Ko'nikma:
		Yuqori mahorat talab qiladigan texnik elementlarni mukammal bajarish
		Nafas, artikulyatsiya va tezlikni boshqarish
		Texnik va badiiy uyg'unlikni bir vaqtda saqlash

		Bilim:
		Cholg' u texnikasi elementlari nazariyasi
		Nafas va artikulyatsiya boshqaruvi metodikasi
		Murakkab frazalarni sahnada barqaror ijro etish usullari
	A2.02.5 - Orkestr bo'limi bilan ansambl uyg'unligini ta'minlash	Mehnat harakatlari:
		1. Orkestr bo'limi partiyalarini o'rganib, ansambl ichida barqaror uyg'unlikni yaratish
		2. Ritm, dinamika va tembr uyg'unligini boshqarish va barqarorlashtirish
		3. Murakkab frazalarni namuna tariqasida ijro qilib, boshqa ijrochilarni uyg'unlashtirish
		Ko'nikma:
		Ansambl uyg'unligini yaratish va boshqarish
		Murakkab orkestr frazalarini barqaror va toza ijro etish
		Jamoaviy ishlash va boshqaruvni uyg'unlashtirish
		Bilim:
		Orkestr va ansambl uyg'unligi texnikasi
		Murakkab frazalarni ansamblga moslashtirish usullari
		Ritm, dinamika va tembrni uyg'unlashtirish metodikasi
	A2.03.5 - Yosh ijrochilarga ijro bo'yicha maslahat berish va ustozlik ko'rsatish	Mehnat harakatlari:
		1. Yosh ijrochilarni murakkab texnik va badiiy elementlarni o'zlashtirishga yo'naltirish
		2. Mashg'ulotlarda individual va guruh bo'yicha maslahatlar berish
		3. Ustoz sifatida ijro tajribasini namuna tariqasida ko'rsatish va nazorat qilish.
		Ko'nikma:
		O'quvchilarga texnik va badiiy tavsiyalar berish
		Individual ijro va ustozlik ko'nikmasini uyg'unlashtirish
		Murakkab ijro elementlarini tushuntirish va o'rgatish
		Bilim:
		Cholg' u texnikasi va badiiy ifoda nazariyasi
	Pedagogik metodlar va ustozlik usullari	
	Murakkab repertuarni yosh ijrochilarga tushuntirish va tayyorlash usullari	
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Orkestr ijrosining texnik va badiiy sifatini ta'minlash, barcha murakkab frazalarni aniq va barqaror ijro etish orqali jamoaning umumiy musiqa darajasiga hissa qo'shish
		2. Orkestr bo'limi va ansambl ijrosida uyg'unlikni boshqarish, ritm, dinamika va tembr uyg'unligini saqlash, ijroni professional standartlarga moslashtirish
		3. Murakkab musiqiy elementlarni mustaqil ravishda o'rganish va sahna sharoitida yuksak texnik va badiiy mahorat bilan ijro etish, ijroning sifatini nazorat qilish va ijodiy qarorlar qabul qilish

Texnik va/yoki texnologik talab:	Fleyta – soprano, alto, bass turlari Klarnet – B \flat , A, bass klarnet Obo – standart va eng past register obo Fagot – standart va kontrafagot Saksafon – soprano, alto, tenor, bariton Truba – B \flat va C trubalar Trombon – tenor, bass trombon Tuba – standart tuba va saksafon (baʼzan katta orkestr uchun) Stul va musiqiy stend – partiyalarni oʻqish uchun Chiroq – nota oʻqish uchun yorugʻlik Shum qopqoq yoki oʻralgan materiallar – notani himoya qilish va sahnadagi shovqinni kamaytirish Quloqchin yoki quloq himoyasi – baland orkestr ovozida mashq qilishda eshitish xavfsizligi uchun
---	--

Kasbning nomi:	Estrada asboblari orkestri (ansambli) artisti	
Mashg'ulot nomining kodi:	34350	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>Maxsus ruxsatlar: 18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkak (ayol); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; Ishga munosabat va xulq-atvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatani sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	O'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	Boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	Orkestr artisti
	5	Orkestr artisti-solist
	5	Orkestr guruhi, ansambl artisti
	5	Simfonik orkestr artisti
	5	Xalq cholg'u asboblari orkestri artisti

Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
B1.5- Estrada musiqasi asalarini notalar asosida to'g'ri va ravon ijro etish	B1.01.5- Notalarni to'g'ri o'qish, ritmik va intonatsion aniqlikka amal qilgan holda cholg'uda toza ovoz chiqarish va asarning nota matnini texnik jihatdan aniq ijro etish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Notalarni chuqur tahlil qilib, murakkab ritmik va melodik frazalarni aniqlash
		2. Cholg'u asbobini texnik jihatdan optimal sozlash va ovoz sifatini maksimal darajada oshirish
		3. Asarni texnik jihatdan mukammal va aniqlik bilan ijro etish, ritm va intonatsiya uzluksizligini ta'minlash
		Ko'nikma:
		Murakkab nota tizimi va ornamentlarni o'qish
		Ritm va intonatsiyani mukammal nazorat qilish
		Cholg'u texnikasi va ovoz rangini professional darajada boshqarish
		Bilim:
		Nota yozuvining murakkab elementlari (trill, glissando, ritmik o'tishlar)
	Asarning melodik, garmonik va ritmik tuzilishi	
	Cholg'uda texnik va akustik xususiyatlar	
	B1.02.5- Asarning janr va uslubiga mos ravishda dinamika, temp va artikulyatsiyaga rioya qilib, orkestr/ansambl bilan uyg'un ijro hosil qilish	Mehnat harakatlari:
		Asarning janr va uslubiy xususiyatlarini aniqlab, ijroni shu uslubga moslashtirish
		Dinamika, tempo va artikulyatsiyani mukammal boshqarib, ansambl bilan uyg'unlikni yaratish
		Ovoz balansi, intonatsiya va ritmik uyg'unlikni ansambl ichida barqaror saqlash
		Ko'nikma:
		Janr va uslubga mos professional ijro texnikasini qo'llash
		Dinamika va tempo boshqaruvini ansambl bilan uyg'unlashtirish
		Ansambl muvozanatini va kollektiv ifodani boshqarish
Bilim:		
Musiqiy janr va ansambl uslubining xususiyatlari		
Dinamika, tempo va artikulyatsiya nazariyasi		
Ansambl tarkibi va partiyalarning o'zaro uyg'unligi		
B1.03.5- Muallif g'oyasi va asarning badiiy mazmuniga mos obrazli ijro yaratish, emotsional tuzilmani his etgan holda musiqiy	Mehnat harakatlari:	
	1. Muallif g'oyasi va asarning badiiy mazmunini aniqlash, ijroni shu mazmun asosida shakllantirish	
	2. Emotsional tuzilmani sezish va musiqiy iboralarga chuqur mazmun bag'ishlash	
	Asarning dramatik va obrazli xususiyatlarini sahnada to'liq ifodalash	
	Ko'nikma:	
	Musiqiy mazmun va iboralarni chuqur anglash va ijroga tatbiq etish	
Emotsional dramatismni musiqiy ifodaga aylantirish		

	iboralarga mazmun bag'ishlab ijro etish	Tinglovchi bilan badiiy muloqotni samarali o'rnatish
		Bilim:
		Asarning badiiy, dramatik va stilistik xususiyatlari
		Musiqiy iboralarning tuzilishi va ta'sir mexanizmi
	Mas'uliyat va mustaqillik:	Estetik hissiyot va musiqiy ifoda nazariyasi
1. Sodda estrada kuylarini mustaqil mashq qilib, ravon va toza ijro etishni ta'minlash 2. Notani o'qish va tempga moslashishda o'z ijrosini mustaqil nazorat qilish		
B2.5- Repetitsiya jarayonida badiiy ijodni boyitish va sahnaviy ijroni takomillashtirish	B2.01.5- Ijro jarayonida ijodiy tashabbus ko'rsatib, jamoaning professional va uslubiy darajasini oshirishga hissa qo'shish	Mehnat harakatlari:
		1. Ijro jarayonida ijodiy tashabbus ko'rsatish va yangi ijro uslublarini sinab ko'rish
		2. Jamoaning uslubiy uyg'unligini tahlil qilib, individual va guruh ishlarini optimallashtirish
		3. Ansambl ijrosini puxta boshqarish va professional badiiy saviyasini oshirish
		Ko'nikma:
		Ansamblning professional va uslubiy darajasini aniqlash va takomillashtirish
		Ijodiy takliflarni musiqiy kontekstga mos ravishda integratsiyalash
		Jamoa bilan uyg'un ishlash orqali musiqiy uyg'unlikni mustahkamlash
		Bilim:
	Musiqiy uslub va ijro metodikasi nazariyasi	
	Ansambl ijrosida professional uyg'unlik va muvozanat tamoyillari	
	Ijodiy tashabbus va sahnada badiiy ifoda prinsiplarini qo'llash	
	B2.02.5- Sahna ijrosiga mos bo'lgan artistik yechimlarni ishlab chiqish va musiqiy g'oyani to'liq namoyon etishga intilish	Mehnat harakatlari:
		1. Sahna ijrosiga mos artistik yechimlarni mustaqil ishlab chiqish
		2. Musiqiy g'oyani puxta anglab, har bir frazani obrazli va ifodali ijro etishga yo'naltirish
		3. Ijro jarayonida sahna dramatzimini va badiiy xarakterni ta'minlash
		Ko'nikma:
Artistik yechimlarni musiqiy va sahnaviy kontekstga moslashtirish		
Musiqiy iboralarni emotsional va obrazli tarzda ijro etish		
Sahna chiqishida umumiy dramatik ta'sirni kuchaytirish		
Bilim:		
Musiqiy g'oya va dramaturgik tuzilma nazariyasi		
Sahna ifodasi va artistik yondashuv prinsiplarini qo'llash		
Ijrodagi obraz va dramatzimni tahlil qilish metodikasi		

	B2.03.5- Tiniq intonatsiya, uslubiy aniqlik va ifodaviylik asosida umumiy musiqiy uyg'unlikni shakllantirish	Mehnat harakatlari:
		1. Tiniq intonatsiya va toza ohangni saqlagan holda ijro etish
		2. Uslubiy aniqlikni ta'minlash va ansambl bilan uyg'unlashishni nazorat qilish
		3. Dinamika va fraza ifodasini musiqiy uyg'unlik bilan birlashtirish
		Ko'nikma:
		Ansambl bilan barqaror musiqiy uyg'unlikni yaratish
		Tiniq intonatsiya va fraza uslubini mukammal ijro etish
		Badiiy ifodani musiqiy uyg'unlik bilan uyg'unlashtirish
		Bilim:
		Intonatsiya, dinamika va fraza nazariyasi
	Ansambl musiqasida uyg'unlik va barqarorlik tamoyillari	
	Musiqiy ifodaning badiiy va uslubiy prinsiplari	
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Repetitsiya jarayonida badiiy ifodaning sifatini oshirish uchun o'z partiyasini puxta tayyorlab kelish va umumiy ijroga mas'uliyat bilan yondashish
		2. Jamoada ijro uyg'unligini mustahkamlash maqsadida dirijyor ko'rsatmalarini diqqat bilan bajarish va sahnaviy tayyorgarlikdagi intizomni doimiy saqlash
3. Ijro jarayonidagi badiiy kamchiliklarni mustaqil tahlil qilib, ularni yaxshilash bo'yicha tashabbus bilan ishlash		
4. Sahnaviy ifodani takomillashtirish uchun ijodiy yondashuvni mustaqil ravishda qo'llab, o'z ijrosiga yangi uslubiy elementlar kiritishga intilish		
B3.5- Estrada san'atida estetika, texnika va sahna madaniyati uyg'unligini ta'minlab ijro etish	B3.01.5- Turli janr va uslubdagi asarlarni yuqori professional darajada uyg'unlashtirib, sahnada artistik va texnik mukammallikni namoyon etish	Mehnat harakatlari:
		1. Turli janr va uslubdagi estrada asarlarini sahnada uyg'unlashtirish va texnik jihatdan mukammal ijro etish
		2. Sahna chiqishlari davomida barqaror intonatsiya, fraza va artikulyatsiyani saqlash
		3. Orkestr yoki ansambl bilan professional darajada uyg'unlikni ta'minlash
		Ko'nikma:
		Texnik va badiiy elementlarni yuqori professional darajada uyg'unlashtirish
		Sahnada artistik ifoda va fraza uyg'unligini boshqarish
		Ansambl va orkestr bilan ritmik va dinamik uyg'unlikni saqlash
		Bilim:
		Estrada janrlari va uslublarining badiiy xususiyatlari
	Sahna texnikasi va intonatsiya nazariyasi	
	Badiiy va texnik uyg'unlikni ta'minlash metodikasi	
	Mehnat harakatlari:	1. Konsert dasturlarida milliy va zamonaviy estrada musiqasini uyg'unlashtirib, sahnada to'liq badiiy ijro ko'rsatish

	B3.02.5- Konsert dasturlarida milliy va zamonaviy estrada musiqasini badiiy birlashtirgan holda ta'sirchan chiqishlar yaratish	2. Dinamika, temp, artikulyatsiya va fraza o'zgarishlarini musiqiy mazmun bilan uyg'unlashtirish
		3. Ansambl yoki orkestr bilan professional darajada o'zaro moslashuv va ijro uyg'unligini ta'minlash
		Ko'nikma:
		Estrada asarlarining turli janrlarini badiiy uyg'unlashtirish olish
		Sahna chiqishida milliy uslub va zamonaviy ifodani uyg'unlashtirish
		Jonli ijroda tinglovchiga ta'sirchan estetik taassurot yaratish
		Bilim:
		Milliy estrada uslublari va zamonaviy sahna ijrosi prinsiplari
		Asarning dramaturgik va ifodaviy tuzilishi
	Ansambl va orkestr bilan uyg'un ishlash strategiyalari	
	B3.03.5- Tinglovchi bilan hissiy muloqotni kuchaytirish, ijodiy individuallikni professional darajada ko'rsatish va san'atning badiiy salohiyatini oshirish	Mehnat harakatlari:
		1. Sahna chiqishida tinglovchi bilan hissiy va emotsional muloqotni o'rnatish
		2. Ijodiy individuallikni badiiy va texnik jihatdan professional namoyish etish
		3. Musiqiy asar obrazini sahnada to'liq ochib berish va badiiy salohiyatni oshirish
		Ko'nikma:
		Emotsional dramatism va sahnada ijodiy ifodani boshqarish
		Musiqiy obrazni sahnada jonli va ta'sirchan ifodalash
		Tinglovchi bilan san'at orqali hissiy bog'lanishni tashkil etish
		Bilim:
Estrada sahnasi va emotsional ifoda nazariyasi		
Musiqiy ijodiy individuallik va professional uslublar		
Tinglovchida estetik taassurot uyg'otish prinsip va metodlari		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Murakkab estrada asarlarini sahnaviy talablarga mos ravishda mustaqil tayyorlash va ijodiy yechimlarni o'zi ishlab chiqish	
	2. Artistik ifoda, sahna harakati va texnik mukammallikni mustaqil boshqarib, ijro jarayonida muammolarni o'z vaqtida hal qilish	
	3. Jamoaviy chiqishlarda ijro sifati, sahna madaniyati va umumiy musiqiy uyg'unlik uchun shaxsiy mas'uliyatni doimiy ravishda nazorat qilish	
Texnik va/yoki texnologik talab:	Chordoq (klavishli) asboblari: Fortepiano, Estrada pianinosi, Sintizator (Yamaha, Korg, Roland va boshqalar), Elektr pianino (Digital Piano) Torli asboblari: Gitara (akustik), Elektr gitara, Bas gitara, Estrada torli kvarteti asboblari (skripka, alt, violonchel)	

	<p>Nafasli asboblar: Saksofon (alto, tenor, sopran), Truba, Trombon, Klarinet, Fleyta</p> <p>Mikrofon (dinamik, kondensator)</p> <p>Shaxsiy monitor quloqchilari (in-ear monitor)</p> <p>Sahnada akustik monitorlar</p> <p>Ovoz kuchaytirgich (amplifier) – gitara cholg'ulari uchun</p> <p>Pedal effektlar (Gitara pedalboard)</p>
--	---

Kasbning nomi:	Orkestr artisti	
Mashg'ulot nomining kodi:	34350	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkak (ayol); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish ko'nikmalariga ega bo'lish; 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	O'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	Boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	Orkestr artisti-solist
	5	Orkestr guruhi, ansambl artisti
	5	Simfonik orkestr artisti
	5	Xalq cholg'u asboblari orkestri artisti

Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
D1.5- Konsert dasturlarini tayyorlashda faol ishtirok etish	D1.01.5- Konsert uchun mo'ljallangan asarlarni o'zlashtirish va ijroga tayyorlash	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Konsert dasturidagi asarlarni nota va texnik jihatdan o'rganib, ularni to'liq o'zlashtirish
		2. Asarning murakkab bo'laklarini alohida mashq qilib, ritmik va intonatsion aniqlikka erishish
		3. Konsertga tayyorgarlik davomida ijroni barqarorlashtirish va yod olish elementlarini mustahkamlash
		Ko'nikma:
		Konsert repertuarini tez va sifatli o'zlashtirish
		Murakkab texnik bo'laklarni mustaqil mashq qilish va takomillashtirish
		Ijro barqarorligini saqlash va sahna uchun tayyor holatga keltirish
		Bilim:
	Konsert dasturi tayyorlash metodikasi va bosqichlari	
	Asarlarning uslubiy xususiyatlari, shakli va janri	
	Texnik mashqlar, ijro barqarorligi va sahna madaniyati asoslari	
	D1.02.5- Dirijyor bilan badiiy yechimlarni kelishgan holda takomillashtirish	Mehnat harakatlari:
		1. Dirijyor ko'rsatmalarini tahlil qilib, badiiy talablarga mos ravishda ijroni o'zgartirish
		2. Asarning dramatik rivoji, frazalash va dinamikasini dirijyor bilan muvofiqlashtirish
		3. Takroriy repetitsiyalarda dirijyor tavsiyalarini qo'llab, ansambl uyg'unligini kuchaytirish
		Ko'nikma:
		Dirijyor ko'rsatmalarini to'g'ri tushunish va ijroga tez moslashish
		Badiiy yechimlarni (frazalash, artikulyatsiya, dinamika) amaliyotda qo'llash
Jamoaviy badiiy uyg'unlikni shakllantirish va ijroni maqsadga yo'naltirish		
Bilim:		
Dirijyorlik ishoralari va musiqa talqini asoslari		
Musiqiy ifoda vositalarining badiiy yechimga ta'siri		
Orkestr bo'limlarining badiiy rollari va ularning o'zaro uyg'unligi		
	Mehnat harakatlari:	
	1. Chiqish oldi mashqlarida barcha texnik va musiqiy talablarni aniq bajarib, ijroni barqaror ushlab turish	
	2. Mashg'ulot jarayonida aniqlanadigan kamchiliklarni o'z vaqtida tuzatish va ijro sifatini yaxshilash	
	3. Jamoa bilan uyg'un holda ishlash va sahna oldidan ruhiy tayyorgarlikni saqlash	

	D1.03.4 - Chiqish oldi mashqlarda barqaror va mas'uliyatli ijro namoyon etish	Ko'nikma:
		Repetitsiya va chiqish oldi mashqlarda barqaror ijro ko'rsatish
		Kamchiliklarni tez aniqlab, mustaqil bartaraf etish
		Jamoaviy mas'uliyatni his qilish va ijro muvozanatini saqlash
		Bilim:
		Chiqish oldi mashqlarining maqsadi, talablari va asosiy bosqichlari
		Ijro barqarorligi, texnik mustahkamlik va sahnaviy tayyorgarlik tartiblari
		Jamoaviy intizom, orkestrdagi rollar va mas'uliyat tamoyillari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Konsert dasturlarini tayyorlash jarayonida o'z partiyasini to'liq o'zlashtirish va tayyorlash, mashg'ulotlarda muntazam qatnashish
		2. Dirijyor ko'rsatmalariga rioya qilgan holda, ansambl bilan uyg'un ijroga hissa qo'shish, dastur tayyorgarligini sifatli bajarish
3. Mashg'ulotlarda o'z ishini mustaqil tashkil etish, tayyorlanayotgan asar bo'yicha o'z partiyasini mustaqil o'rganish		
4. Ijodiy va texnik masalalarda kichik qarorlarni mustaqil qabul qilish, ansambl uyg'unligi va badiiy ifodaga hissa qo'shish		
D2.5 Orkestr tarkibida professional darajada ijroni namoyish etish	D2.01.5-- Musiqiy asarlarni yuqori badiiy saviyada ijro etish	Mehnat harakatlari:
		1. Katta hajmli va texnik jihatdan murakkab asarlarni to'liq, xatosiz va badiiy talablarga muvofiq ijro etish
		2. Asarning shakli, dramatik rivoji va badiiy konsepsiyasiga mos ravishda frazalash, dinamika, artikulyatsiyani uyg'un boshqarish
		3. Uzluksiz ijro davomida barqaror nafas, intonatsiya va ritmni saqlab, professional ijro darajasini namoyon etish
		Ko'nikma:
		Murakkab kompozitsiyalarni yuksak texnik mahorat bilan ijro etish
		Badiiy ifodani chuqur his qilish, obraz yaratish va musiqiy dramaturgiyani yetkazish
		Uzluksiz sahnaviy barqarorlik, chidamlilik va professional ijro intizomini saqlash
		Bilim:
		Yirik shaklli musiqiy kompozitsiyalar strukturasi (sonata shakli, simfonik rivoj, variatsiya va b.)
Murakkab orkestrlashtirish, tembrlar balansi va musiqiy dramaturgiya asoslari		
Yuksak badiiy ifoda vositalari — frazalash, agogika, dinamik chiziqlar, stilistik talqin		

	D2.02.5- Orkestr ichida o'z partiyasini ishonchli bajarish	Mehnat harakatlari:
		1. Yetakchi ijrochi sifatida partiyasini mukammal texnika va toza intonatsiyada ijro etish
		2. Orkestrda muhim bo'laklarda kirishlarni aniq bajarish va boshqa cholg'ular bosqichiga yo'l ochish
		3. Bo'limdagi boshqa ijrochilarga ijro davomida yo'naltiruvchi tembr, dinamika va ritm barqarorligini ta'minlab berish
		Ko'nikma:
		Orkestr jarayonini sezish, sinxronlashish va jamoani musiqiy jihatdan boshqarish
		Bo'limdagi ansambl uyg'unligini boshqarish, kerak bo'lsa ijroni muvofiqlashtirish
		Bilim:
	Orkestr bo'ylab partiyalar o'rne, balansi va yetakchi ovoz talablari	
	Yetakchi ijrochining mas'uliyati, sahna madaniyati va orkestr bilan ishlash texnologiyalari	
	Orkestr bo'limlari o'rtasidagi musiqiy muloqot, rollar va funksiyalar	
	D2.03.5- Ijro jarayonida badiiy ifoda, texnika va ansambl uyg'unligini boshqarish	Mehnat harakatlari:
		1. Ijro davomida badiiy ifoda, temp, dinamika va texnik talablarga kompleks nazorat o'rnatish
		2. Orkestr bo'limi bilan birgalikda ansambl uyg'unligini shakllantirish va ijroni barqaror boshqarish
		3. Badiiy mantiq, dramatik chiziq va musiqiy obrazlarni ijro jarayonida yo'naltirish
Ko'nikma:		
Texnika va badiiy ifodaning barcha elementlarini bir vaqtning o'zida boshqarish		
Ansambl uyg'unligini sezish va tezkor muvofiqlashtirish		
Musiqiy jarayonni boshqarish: tempni ushlab turish, dinamika balansi va dramatik ko'tarilishni yo'naltirish		
Bilim:		
Badiiy ifoda elementlari, orkestr balansi va ansambl boshqaruvi asoslari		
Murakkab musiqiy strukturalarning tahlili, ritmik va intonatsion boshqaruv tamoyillari		
Orkestr ichidagi rahbarlik, kommunikatsiya va musiqiy muloqot madaniyati		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Orkestr tarkibidagi yetakchi partiyaning badiiy va texnik sifatini ta'minlash, ijroning aniq, barqaror va ishonchli chiqishini mas'uliyat bilan bajarish	
	2. Ansambl uyg'unligi va musiqiy balansni saqlashda faol mas'uliyat ko'rsatish, murakkab o'tishlar va qayta taqsimlashlarda jamoaga musiqiy tayanch bo'lib xizmat qilish	

		<p>3. Murakkab musiqiy bo'laklarni yuqori darajada mustaqil tayyorlash, o'z partiyasining yetakchi ijro talablari bo'yicha mustaqil qarorlar qabul qilish</p> <p>4. Ijro jarayonida badiiy ifodaning yetakchi yo'nalishini mustaqil belgilash, orkestrning umumiy talqiniga mos ravishda ijodiy tashabbus ko'rsatish</p>
<p>D3.5- Konsert va sahna chiqishlarini tayyorlashga ijodiy hissa qo'shish</p>	<p>D3.01.5- Konsert dasturlari uchun musiqiy materiallarni professional darajada o'zlashtirish</p>	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Murakkab konsert dasturlari uchun mo'ljallangan asarlarni tez, aniq va sifatli o'zlashtirish</p> <p>2. Asarning texnik va badiiy jihatlarini tahlil qilib, ijroga zarur bo'lgan elementlarni mustahkamlash</p> <p>3. Repetitsiyalarga to'liq tayyor holda kelib, ijro jarayonida professional barqarorlikni namoyon etish</p>
		<p>Ko'nikma:</p> <p>Keng hajmli va murakkab musiqiy materiallarni tez o'zlashtirish va yodlash</p>
		<p>Musiqiy asarlarni tahlil qilish, asosiy badiiy g'oyalarni aniqlash va ijroga moslashtirish</p>
		<p>Yuqori darajada oldindan tayyorlanish va sahnaviy intizomni saqlash</p>
		<p>Bilim:</p> <p>Turli janr va shakldagi konsert repertuarining texnik va stilistik talablari</p>
		<p>Badiiy yechim, frazlash, artikulyatsiya va asarning xususiyatlari</p>
		<p>Professional tayyorgarlik bosqichlari, mashg'ulot metodlari va sahnaviy tayyorlov jarayoni</p>
		<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Dirijorning badiiy g'oyalarini chuqur anglab, ijro jarayonida mos ijodiy takliflar berish</p> <p>2. Repetitsiyalar jarayonida ansambl uyg'unligini yaxshilashga qaratilgan takliflarni bildirish</p> <p>3. Asarning badiiy yechimini yanada boyitish uchun texnik va ijodiy fikrlar bilan jamoaga yordam berish</p>
		<p>Ko'nikma:</p> <p>Dirijyor bilan samarali ijodiy muloqot va musiqiy fikr almashish</p>
	<p>Asar interpretatsiyasiga ijodiy yondashish va mos yechimlar taklif qilish</p>	
	<p>Orkestr ichida ijodiy hamkorlikni rivojlantirish</p>	
	<p>Bilim:</p> <p>Orkestr repertuari, janrlari va badiiy talqin qilish tamoyillari</p>	
	<p>Musiqiy yetakchilik asoslari, jamoaviy ijod va ijodiy fikr shakllantirish jarayonlari</p>	
	<p>Dirijyorlik talblarining mazmuni, ishora tili va badiiy niyatni talqin qilish metodlari</p>	
	<p>D3.02.5- Dirijyor va ijodiy jamoaga ijodiy takliflar bilan ko'maklashish</p>	

	D3.03.5- Sahna chiqishlari vaqtida barqaror, ishonchli va badiiy saviyali ijro ko'rsatish	Mehnat harakatlari:
		1. Sahna chiqishlarida yuqori darajadagi texnika, intonatsiya va badiiy ifodani uzluksiz namoyon etish.
		Stress va hayajon omillariga qaramay, ijroning barqarorligini saqlash
		Tomoshabin bilan musiqiy aloqa qurib, sahna madaniyatiga mos ijro ko'rsatish
		Ko'nikma:
		Sahnaviy barqarorlik va professional o'zini boshqarish
		Murakkab bo'limlarda xotirjamlikni saqlagan holda badiiy ifodani yetkazish
		Sahna madaniyati, jismoniy holat va nafas boshqaruvini nazorat qilish
		Bilim:
		Sahna psixologiyasi, stress boshqaruvi va ijro paytidagi psixologik barqarorlik asoslari
	Badiiy ifoda, obraz yaratish va musiqiy dramaturgiya tamoyillari	
	Sahna etikasining qoidalari, jamoa bilan muvofiqlashgan holda chiqish madaniyati	
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Konsert dasturining badiiy konsepsiyasi va ijro sifati uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olish, jamoa bilan kelishilgan holda ijodiy takliflarni asosli ravishda kiritish
2. Repetitsiya jarayonida aniqlangan texnik va ijro kamchiliklarini o'z vaqtida bartaraf etish, yakuniy sahna chiqishi sifati va uyg'unligini ta'minlash		
3. Ijodiy g'oyalarni mustaqil ilgari surish, konsert dasturini boyitishga qaratilgan individual ijro yechimlarini taklif etish		
4. Sahna oldi tayyorgarlik bosqichida mustaqil mashq rejasini tuzish va unga amal qilish, chiqish jarayonida barqaror ijro namoyish etish		
Texnik va/yoki texnologik talab:	O'zining asosiy duxovoy yoki torli cholg'usi (fleyta, klarnet, truba, saksafon, valtorna, trombon va boshqalar) Cholg'u uchun maxsus g'ilof, himoya qutisi va maxsus yelka tasmalari Yog'lovchi moylar (klapan moyi, slayd moyi) Cholg'u ichki va tashqi qismlarini quritish uchun paxtalik, shimgich yoki mikrofiber mato Tozalash cho'tkalari, truba yoki fleyta uchun maxsus probirkalar Antiseptik tozalash suyuqliklari Namlik yig'gich (saliva catcher) yoki suv chiqarish tizimlari uchun kalitlar	

Kasbning nomi	Orkestr artisti-solist	
Mashg'ulot nomining kodi	34350	
TMR bo'yicha malaka darajasi	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkak (ayol); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatani sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar	O'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	Boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrída mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	Orkestr artisti
	5	Orkestr artisti-solist
	5	Orkestr guruhi, ansambl artisti
	5	Simfonik orkestr artisti
	5	Xalq cholg'u asboblari orkestri artisti
	5	Xalq cholg'ulari havaskorlari ansambli (orkestri) rahbari

Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
E1.5- Solistlik ijrosi uchun tayyorgarlik ko'rish	E1.01.5- Solist sifatida ijro etiladigan musiqiy asarlarni texnik va badiiy jihatdan puxta tayyorlash	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Asardagi murakkab texnik elementlarni alohida mashq qilish
		2. Badiiy ifoda va ijro tafsilotlarini puxta o'zlashtirish
		3. Partitura va ijro ko'rsatmalarini muntazam tekshirib, takomillashtirish
		Ko'nikma:
		Murakkab texnik elementlarni aniqlik bilan ijro etish
		Badiiy ifodani va frazalarni to'g'ri shakllantirish
		O'z ijrosini mustaqil ravishda tahlil qilish va mukammallashtirish
		Bilim:
	Solist ijrosi uchun zarur bo'lgan texnik va badiiy prinsiplari	
	Asar strukturasi va musiqiy frazalari	
	Texnik mashqlar va badiiy ijro metodikasi	
	E1.02.5- Murakkab musiqiy o'tishlar, trill va virtuoz elementlarni mashq qilish	Mehnat harakatlari:
		1. Trill, mordent va boshqa tezkor texnik o'tishlarni alohida mashq qilish
		2. Virtuoz pasajlarni to'g'ri ritm va intonatsiyada ijro etish
		3. Mashqlarni ko'rsatmalarga mos ravishda qo'llash
		Ko'nikma:
		Murakkab texnik o'tishlarni barqaror va aniqlik bilan ijro etish
		Virtuoz elementlarni ritmik va intonatsion jihatdan uyg'unlashtirish
		O'z ijrosini mustaqil ravishda tahlil qilish va yaxshilash
		Bilim:
		Murakkab musiqiy texnika elementlari
	Ritm va intonatsion aniqlikni ta'minlash qoidalari	
	Ansambll bilan uyg'unlikni saqlash prinsiplari	
	E1.03.5- Sahnaviy chiqish uchun zarur bo'lgan artistik ifoda va ovoz balansi ustida ishlash	Mehnat harakatlari:
		1. Sahna chiqishi oldi mashqlarini bajarish va ijroni barqarorlashtirish
2. Artistik ifoda, dramatik o'tishlar va sahnaviy chiqishlarni mashq qilish		
3. Ovoz balansi va ansambll uyg'unligini sahna sharoitida sozlash		
Ko'nikma:		
Sahna ijrosida artistik ifodani aniq va samarali namoyish etish		
Ansambll bilan ovoz uyg'unligini va dinamik balansni ta'minlash		
Sahna chiqishini mustaqil rejalashtirish va nazorat qilish		

		Bilim:
		Sahna artistik ifodasi va vokal balansi prinsiplari
		Musiqiy drammatizm va ifodaviylikni oshirish metodikasi
		Ansambl bilan uyg'un ijro va sahna texnikasi
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Musiqiy asarlarni mustaqil o'rganish va mashq qilish
		2. Ijro texnikasini va badiiy ifodani o'z-o'zidan takomillashtirish
		3. Sahna chiqishi oldidan ijroni mustaqil tayyorlash va balansni saqlash
E2.5- Solist sifatida professional darajada ijro etish	E2.01.5- Yirik shakldagi musiqiy asarlarni badiiy yetuklik bilan sahna orqali ijro etish	Mehnat harakatlari:
		1. Asarning yirik strukturasi o'zlashtirib, sahnada badiiy ravishda ijro etish
		2. Texnik murakkabliklarni va badiiy ifodani uyg'unlashtirib mashq qilish
		3. Sahna chiqishi oldi mashqlari va mustaqil tayyorgarlikni amalga oshirish
		Ko'nikma:
		Yirik musiqiy asarni barqaror va badiiy ravishda sahnada ijro etish
		Texnika va badiiy ifodani uyg'unlashtirish
		Sahna chiqishini rejalashtirish va nazorat qilish
		Bilim:
		Yirik musiqiy shakllar va ularning badiiy prinsiplari
	Sahna texnikasi va artistik ifodaning nazariy asoslari	
	Texnik va ifodaviy elementlarni uyg'unlashtirish metodikasi	
	E2.02.5- Orkestr bilan birgalikda yakkaxon chiqishlarni professional darajada boshqarish	Mehnat harakatlari:
		1. Yakkaxon partiyalarni orkestr ijrosi bilan uyg'unlashtirish
		2. Dirijyor va ansambl bilan izchil aloqa orqali ijroni boshqarish
		3. Solistik ijroni sahnada barqaror va ishonchli taqdim etish
		Ko'nikma:
		Orkestr bilan professional uyg'unlikni ta'minlash
		Solist ijrosini ritm, intonatsiya va dinamika jihatdan boshqarish
		Dirijyor va ansambl bilan hamkorlikda ijroni sozlash
Bilim:		
Solist va orkestr ijrosi uyg'unligi prinsiplari		
Professional sahna chiqishi va orkestr boshqaruvi metodikasi		
Ansambl bilan samarali ijro koordinatsiyasi		
		Mehnat harakatlari:
		1. Asarning dramatik qirralarini aniqlab, sahnada ta'kidlash
		2. Yuqori ifodaviylik va emotsional bo'yoqlar bilan ijro etish

	E2.03.5- Musiqiy asarning dramatik rivojlanishini his etib, yuqori ifodaviylikda ijro qilish	3. Mashqlar va takroriy ijro orqali dramatik ifodani mukammallashtirish
		Ko'nikma:
		Musiqiy dramatismni va badiiy nyuanlarini aniq ifodalash
		Sahna chiqishida emotsional va artistik tafovutni yaratish
		Mustaqil ravishda dramatik rivojlanishni tahlil qilish va ijroga tatbiq etish
		Bilim:
		Musiqiy dramatism va ifodaviylik nazariyasi
		Badiiy ijro va emotsional ta'sir metodikasi
		Musiqiy frazalar va sahna dramaturgiyasi
		Mas'uliyat va mustaqillik:
2. Sahna chiqishlarida ijroni mustaqil boshqarish va ansambl bilan uyg'unlashtirish		
3. Murakkab musiqiy o'tishlar va texnik elementlarni mustaqil bajarish		
E3.5- Orkestr tarkibida ijroni rahbarlik darajasida uyg'unlashtirish	E3.01.5- Orkestr guruhleri bilan musiqiy uyg'unlikni mustahkamlash va rahbarlik qilish	Mehnat harakatlari:
		1. Orkestr guruhlarining ijrosini tahlil qilib, uyg'unlikni yaxshilash
		2. Guruhlar orasida ritmik va intonatsion moslikni ta'minlash
		3. Solist sifatida orkestrni ijro jarayonida boshqarish va rahbarlik qilish
		Ko'nikma:
		Orkestr guruhleri bilan yuqori darajada musiqiy uyg'unlikni yaratish
		Rahbarlik qobiliyatini namoyish etib, ijroni boshqarish
		Guruhlar o'rtasidagi balans va ansambl uyg'unligini mustahkamlash
		Bilim:
		Orkestr tarkibi va guruhlararo musiqiy uyg'unlik prinsiplari
	Professional orkestr rahbarligi va solistik boshqaruv metodikasi	
	Ansambl ichidagi musiqiy kommunikatsiya va balansi	
	E3.02.5- Repetitsiya jarayonida strukturaviy kamchiliklarni aniqlab, ijro sifatini oshirishga ko'maklashish	Mehnat harakatlari:
		1. Repetitsiya jarayonida texnik va strukturaviy kamchiliklarni aniqlash
2. Kamchiliklarni bartaraf etish bo'yicha yechimlar taklif qilish		
Ijro sifatini oshirish uchun ansamblga metodik yordam berish		
Ko'nikma:		
Strukturaviy va texnik kamchiliklarni aniqlash va tahlil qilish		

		<p>Repetitsiya jarayonida ijroni samarali yaxshilash</p> <p>Ansamblga ijro sifatini oshirish bo'yicha tavsiyalar berish</p> <p>Bilim:</p> <p>Musiqiy asar strukturasi va murakkab texnik elementlar nazariyasi</p> <p>Repetitsiya jarayonini boshqarish va sifat nazorati metodikasi</p> <p>Ijro sifatini baholash va optimallashtirish prinsiplari</p>
	E3.03.5- Solist–orkestr o'zaro muloqotini takomillashtirish va ijro jarayonini samarali boshqarish	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Solist va orkestr o'rtasidagi muloqot va koordinatsiyani rivojlantirish</p> <p>2. Ijro jarayonini sahnada samarali boshqarish</p> <p>3. Ansambl ijrosi va solistik chiqishni uyg'unlashtirish</p> <p>Ko'nikma:</p> <p>Solist–orkestr muloqotini yuqori darajada muvofiqlashtirish</p> <p>Ijro jarayonini nazorat qilish va boshqarish</p> <p>Ansambl va solist ijrosida badiiy uyg'unlikni ta'minlash</p> <p>Bilim:</p> <p>Solist va orkestr o'rtasidagi kommunikatsiya va koordinatsiya nazariyasi</p> <p>Ijro jarayonini boshqarish metodikasi</p> <p>Badiiy uyg'unlik va sahna ijrosining optimallashtirish usullari</p>
	Mas'uliyat va mustaqillik:	<p>1. Ansambl guruhlarining ijrosini mustaqil tahlil qilib, uyg'unlikni sozlash</p> <p>2. Solist va orkestr o'zaro muloqotini mustaqil boshqarish</p> <p>3. Ijro jarayonida yuzaga keladigan musiqiy va texnik muammolarni mustaqil hal qilish</p>
Texnik va/yoki texnologik talab:		<p>Simli cholg'ular: Skripka, Viola, Viyolonsel, Contrabass / Bas skripka, Gitara (ba'zi orkestrlarda)</p> <p>Duxovoy (nafasli) cholg'ular: Flut, Klarinet, Fagot, Saxofon (ba'zi orkestrlarda), Truba, Trombon, Valy (French horn), Tuba</p> <p>Urg'u cholg'ular: Barabanlar va boshqa perkussiya asboblari), Marimba, Ksilofon, Vibrafon, Triangel, Gong, Tamburin va boshqa kichik perkussiya asboblari</p> <p>Klaviatura cholg'ular: Pianino / Pianino-forte, Orgel (ba'zi orkestr dasturlarida)</p> <p>Solistga oid maxsus asboblari: Solist mikrofonlari (zamonaviy orkestr va sahnada), Notali stendlar va aksessuarlar, Cholg'u texnikasini qo'llash uchun maxsus qo'shimcha jihozlar</p>

Kasbning nomi:	Orkestr guruhi, ansambl artisti	
Mashg'ulot nomining kodi:	34350	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkak (ayol); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravyon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlariga ega bo'lish, o'z millatini va Vatani sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish ko'nikmalariga ega bo'lish; 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	O'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	Boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	Orkestr artisti
	5	Orkestr artisti-solist
	5	Simfonik orkestr artisti
	5	Xalq cholg'u asboblari orkestri artisti
	5	Xalq cholg'ulari havaskorlari ansambli (orkestri) rahbari
5	Estrada asboblari orkestri (ansambli) artisti	

Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
F1.5- Musiqiy asarlarni ansambl bilan ijro etish	F1.01.5- Musiqiy asarlarning notalarini o'qish va ansambl ritmiga moslashish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Nota belgilarini qatorma-qator kuzatib, musiqiy iboralarni ohista ijro qilish
		2. Ansambl ritmiga mos kelishi uchun zarur joylarda tempni sekin yoki tezlashtirib moslashtirish
		3. O'z partiyasini boshqalarning ijrosiga quloq solgan holda ritmik uyg'unlikda ijro etish
		Ko'nikma:
		Oddiy notalarni tez va to'g'ri tanib olish
		Ansamblida umumiy ritmga moslashish va vaqtni his qilish
		O'z ijrosini boshqalarnikiga mos holda boshqarish
		Bilim:
		Boshlang'ich nota o'qish qoidalari
		Ritm va tempning asosiy tushunchalari
	Ansamblida bir maromda ijro qilishning asosiy tamoyillari	
	F1.02.5- Guruhdagi boshqa ijrochilar bilan bir xillik va uyg'unlikni ta'minlash	Mehnat harakatlari:
		1. O'z partiyasini guruhning umumiy ovoziga qarab baland-pastligini moslashtirish
		2. Boshqa ijrochilarni tinglab, shu asosda jamoaviy uyg'un ijro yaratish
		3. Zarur joylarda ritmni tenglashtirib, jamoa bilan bir vaqtda kirish va yakunlash
		Ko'nikma:
		Tinglab ijro qilish
		Ovozni jamoaga moslashtirish va muvozanatni ushlab turish
		Guruh bilan bir maromda ijro qilish
		Bilim:
		Ansambl uyg'unligi va balans tushunchalari
		Musiqiy tovush balandligi va tembrni boshqarish asoslari
		Guruh bilan bir xil ritmda ijro qilishning usullari
	F1.03.5- Rahbar ko'rsatmasiga asosan oddiy kuy va qisqa bo'laklarni ijro etish	Mehnat harakatlari:
		1. Rahbar bergan temp, pauza va kirish belgilarini kuzatib bajarish
		2. Oddiy kuy parchalarini bir necha marta takrorlash orqali ravon ijro qilish
		3. Ko'rsatma berilgan joylarini to'g'ri eslab, ijroga qo'llash
		Ko'nikma:
Ko'rsatmani tez qabul qilish va amalda bajarish		
Oddiy kuylarni to'g'ri va silliq ijro etish		
Takroriy mashqlarda barqaror ijro qilish		

		Bilim:
		Oddiy musiqiy iboralar tuzilishi
		Rahbar ishoralari va boshqaruv belgilarining ma'nosi
		Ansambl ijrosida zarur bo'lgan asosiy ifoda elementlari
	Mas'uliyat va mustaqillik	1. O'z partiyasini mashq qilish va sahna chiqishiga tayyorlashda mustaqil ishlash
		2. Mashg'ulotlarda va ijro paytida kichik texnik xatolarni o'zi aniqlab tuzatish
F2.5- Repetitsiya jarayonida ijroni takomillashtirish	F2.01.5- Orkestr rahbari tavsiyalariga muvofiq ijrodagi kamchiliklarni bartaraf etish	Mehnat harakatlari:
		1. Rahbar ko'rsatgan xatoliklarni qayta mashq qilib tuzatish
		2. Kerakli joylarda ritm, dinamika yoki intonatsiyani to'g'rilash
		3. Tavsiyalarga mos ravishda ijro texnikasini yangilash va takomillashtirish
		Ko'nikma:
		Tanqid va tavsiyalarni to'g'ri qabul qilish
		Kamchilikni tez aniqlab, uni bartaraf etish
		O'rganilgan texnikani amalda qo'llash
		Bilim:
		Ijrodagi keng tarqalgan xatolar va ularni tuzatish usullari
	Rahbar ishoralari va ijro metodlarining ma'nosi	
	Asarni to'g'ri talqin qilish uchun zarur musiqiy nazariyalar	
	F2.02.5- Turli janrdagi kompozitsiyalar bo'yicha ansambl bilan uyg'un ishlash	Mehnat harakatlari:
		1. Har bir janrga mos ijro uslubini aniqlab, ansambl bilan birga bajarish
		2. Jamoa bilan bir xil ritmik va ifodaviy shakllarni yaratish
		3. Janrga xos dinamika va frazalarni jamoa bilan sinxron ijro etish
		Ko'nikma:
		Turli janr uslublarini tez o'zlashtirish
		Asarning xarakteriga mos ijro qilish
		Bilim:
		Klassik, xalq, estrada va boshqa janrlarning asosiy xususiyatlari
Janrga xos ritmik va ifodaviy uslublar		
Ansamblida janrlar bo'yicha talqin qoidalari		
F2.03.5- Sahna chiqishlariga tayyorgarlik jarayonida ansambl bilan muntazam mashq qilish	Mehnat harakatlari:	
	1. Sahna asarlarining murakkab joylarini muntazam takrorlab mustahkamlash	
	2. Jamoa bilan bir maromda ritm, dinamika va tempni moslashtirish	
	3. Chiqish uchun zarur bo'lgan barqaror texnika va ifodani shakllantirish	
	Ko'nikma:	
Konsertga tayyorgarlik jarayonida izchil mashq qilish		

		Sahnaviy intonatsiya va texnika barqarorligini ta'minlash
		Jamoa bilan birgalikda sahna madaniyatiga mos ishlash
		Bilim:
		Sahna chiqishiga tayyorgarlik bosqichlari
		Sahnada ijro qilish talab qiladigan texnik va badiiy talablar
	Jamoaviy sahnalashtirish va ijro intizomi qoidalari	
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Repetitsiya jarayonida o'zining ijro namunasini mustaqil tahlil qilish, kamchiliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish choralari ko'rish
		2. Rejissyor, badiiy rahbarning ko'rsatmalarini to'liq va mas'uliyat bilan bajarish, zarur hollarda ijroga ijodiy takliflar kiritish
		3. Jamoa bilan ishlashda mas'uliyatni o'z zimmasiga olish, vaqt intizomiga qat'iy rioya qilish, mashg'ulotlar davomida texnik va ijodiy xavfsizlik talablariga amal qilish
		4. Ijroning sifatini oshirish maqsadida mustaqil ravishda qo'shimcha mashqlar bajarish va o'z-o'zini rivojlantirishga intilish
F3.5- Sahnaviy ijro madaniyatini namoyish etish	F3.01.5- Sahna talablari, ijro estetika va professional intonatsiyani to'liq namoyon etish	Mehnat harakatlari:
		1. Sahna talablariga mos ravishda estetik va badiiy ifodani namoyon etish
		2. Har bir notani aniq intonatsiyada, professional sifatda ijro etish
		3. Sahnada ijro jarayonida barqaror texnika va nazoratni ta'minlash
		Ko'nikma:
		Professional darajadagi intonatsiya va tembrni boshqarish
		Sahnada o'zini tutish, artistik ifoda va madaniy taqdimot qilish
		Texnik va badiiy jihatlarni birlashtirgan holda ijro qilish
		Bilim:
		Sahna estetikasining asosiy qoidalari
	Professional intonatsiya va ijro madaniyati	
	Tomoshabinga ta'sirchan ijro yaratish tamoyillari	
	F3.02.5- Jamoaviy ijroda yetakchi partiyalarni ijro etish	Mehnat harakatlari:
		1. Yetakchi partiyani texnik va badiiy jihatdan barqaror ijro etish
		2. Ansamblni o'z partiyasi orqali boshqarib borish
3. Zarur joylarda ansamblga yo'naltiruvchi impulslar berish		
Ko'nikma:		
Yetakchi partiyani ishonchli olib borish		
Ansambl bilan sinxronlashish va boshqarish		

		Murakkab partiyalarni badiiy ravishda talqin qilish
		Bilim:
		Yetakchi partiya ijrosining texnik va badiiy talablari
		Musiqiy yetakchilik va ansambl boshqaruvi asoslari
	Jamoaviy ijroda muloqot va uyg'unlik qoidalari	
	F3.03.5- Yirik tadbirlar, konsertlar va festivallarda ansambl bilan mukammal chiqish qilish	Mehnat harakatlari:
		1. Katta sahna chiqishlari uchun repertuarni mukammal holatda ijro etish
		2. Turli sharoitlarda barqaror va badiiy saviyali ijro namoyish etish
		3. Jamoa bilan sinxron ravishda yuqori texnik mahorat ko'rsatish
		Ko'nikma:
		Yirik konsert va festival talablariga mos ijro etish
		Stress holatlarida barqaror ijroni saqlash
		Jamoa bilan musiqiy muloqotni mukammal olib borish
		Bilim:
		Yirik sahna tadbirlari uchun ijro standartlari
Sahna akustikasi va jamoaviy ijro texnikasi		
Festival va konsert protokoli, ijro madaniyati		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Sahna me'yorlari, ijro madaniyati va estetik talablarni to'liq bajarish uchun shaxsiy mas'uliyatni o'z zimmasiga olish	
	2. Katta sahna chiqishlarida professional intonatsiya, texnika va badiiy ifodani barqaror saqlashga doimiy javobgarlik	
	3. Sahna jarayonida o'z ijrosini mustaqil ravishda boshqarish, zarur vaziyatlarda tezkor musiqiy qaror qabul qilish	
	4. Repetitsiya va sahna mashqlarida o'z kamchiliklarini mustaqil tahlil qilib, ularni bartaraf etish uchun mustaqil tayyorgarlik ko'rish	
Texnik va/yoki texnologik talab:	Duxovoy orkestr uchun: Flüt, Klarnet, Fagot, Oboe, Saksofon, Trombon, Truba, Valy (Horn) Strunnoy orkestr uchun:, Skripka, Viola, Violonchel, Kontrabas, Arfa Urushli (percussion) va boshqa qo'shimcha asboblari: Barabanlar (timpani, snare drum, bass drum), barabanlar, zvonlar, xilofon, Piano yoki fortepiano, Glockenspiel Texnik va yordamchi vositalar: Notalar uchun stojkalar, Metronom, Tuner / intonatsiya asbobi	

Kasbning nomi:	Simfonik orkestr artisti	
Mashg'ulot nomining kodi:	34350	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkak (ayol); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlariga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish ko'nikmalariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	O'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	Boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrída mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	Orkestr artisti
	5	Orkestr artisti-solist

	5	Orkestr guruhi, ansambl artisti
	5	Xalq cholg' u asboblari orkestri artisti
	5	Xalq cholg' ulari havaskorlari ansambli (orkestri) rahbari
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
G1.5- Musiq a sarlarini notalar asosida ijro etish	G1.01.5- Notalarni to'g'ri o'qish, cholg' u asbobini sozlab, individual ovozni aniqlik bilan yangratish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Nota matnni diqqat bilan o'qish
		2. Cholg' u asbobini to'g'ri sozlash va tayyorlash
		3. Ovoz sifatini tekshirish va individual tonni aniqlik bilan yangratish
		Ko'nikma:
		Notalarni tez va xatosiz o'qish
		Cholg' u asbobini mustaqil ravishda sozlash
		Individual ton va intonatsiyani barqaror chiqarish
		Bilim:
		Nota yozuv tizimi va asosiy belgilar ma' nolari
		Cholg' u asbobining texnik imkoniyatlari va sozlash qoidalari
		Intonatsiya va ovoz aniqligi nazariyasi
	G1.02.5- Ritmik va melodik frazalarni temp, artikulyatsiya va sozlikka amal qilgan holda ijro etish	Mehnat harakatlari:
		1. Melodiyani notadan o'qib, ritm va tempga rioya qilish
		2. Artikulyatsiya (legato, stakkato) va frazalashtirishga amal qilish
		3. Sozlik va aniqlikka e'tibor qaratgan holda ijro etish
		Ko'nikma:
		Ritm va tempni xatosiz ushlab ijro etish
		Artikulyatsiya va frazalarni uyg'un bajarish
		Ovozning tiniqligi va sozligini saqlash
		Bilim:
		Ritm, temp va artikulyatsiya belgilari
		Sodda melodik frazalarni ijro qilish texnikasi
	Musiqiy ifoda va frazalashtirish asoslari	
	G1.03.5- Asardagi dinamik va nyuanslarni hisobga olgan holda umumiy mazmunni aniq ifodalash	Mehnat harakatlari:
		1. Dinamika (p, f, crescendo, diminuendo) va nyuanslarni diqqat bilan kuzatish
2. Asardagi hissiy mazmunni tushunib, ovoz bilan ifodalash		
3. Partiyada mavjud emotsional o'zgarishlarni ijroga kiritish		
Ko'nikma:		
Dinamika va nyuanslarni aniq va uyg'un ijro etish		
Hissiy ifodani ovoz orqali yetkazish		
Asarning umumiy ruhiyatini tushunish va namoyish qilish		

		Bilim:
		Dinamika belgilarini va ularning ijrodagi roli
		Musiqiy nyuanlar va ifoda usullari
		Asarning hissiy mazmuni va uslubiy xususiyatlari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Notalarni aniq o'qish va musiqiy asarni to'g'ri ijro etishda shaxsiy mas'uliyatni namoyon etish
		2. Cholg'u asbobini sozlash va ovozni tiniq chiqarishda mustaqil harakat qilish
		3. Ijro jarayonida nota matnidan chetga chiqmasdan, musiqiy aniqlik va uyg'unlikni saqlashga mas'ullik
G2.5- Repetitsiyalarda ishtirok etish va orkestr bilan uyg'un ijro qilish	G2.01.5- Repetitsiyaga tayyor kelish, partitura bilan tanishish va rahbar ko'rsatmalarini o'zlashtirish	Mehnat harakatlari:
		1. Repetitsiyaga tayyor holda kelish va asbobni sozlash
		2. Partitura bilan oldindan tanishish va asosiy qoidalarni o'rganish
		3. Dirijyor yoki o'qituvchi ko'rsatmalariga amal qilish
		Ko'nikma:
		Repetitsiyaga tayyor bo'lish va o'z asbobini sozlash
		Partitura matnini tez va to'g'ri o'qish
		Ko'rsatmalarga tez va aniq javob berish
		Bilim:
		Partitura tuzilishi va asosiy belgilari
		Repetitsiya jarayoni va jamoaviy ishlash qoidalari
		Dirijyor va rahbar ko'rsatmalarining ijro jarayonidagi ahamiyati
	G2.02.5- Orkestr bilan bir xil ritm va tempda ijro etish, o'z partiyasini jamoa metruga moslashtirish	Mehnat harakatlari:
		1. Orkestr ritmiga quloq solib, o'z ijrosini moslashtirish
		2. O'z partiyasini temp va metruga muvofiqlashtirish
		3. Jamoaviy uyg'unlikni saqlash uchun davomiy nazorat qilish
		Ko'nikma:
		Ritm va tempni ansamblga mos ravishda bajarish
		O'z partiyasini jamoa metruga muvofiqlashtirish
		Ansambl bilan uyg'unlikni barqaror saqlash
		Bilim:
		Ritm va metr tushunchalari
		Ansambl bilan ijro etish qoidalari
		Musiqiy uyg'unlik va balans nazariyasi
	G2.03.5- Ansambl bo'lib ovoz tengligi va dinamik balansni saqlagan holda hamkorlikda ishlash	Mehnat harakatlari:
		1. Ansambl tarkibida ovoz balansi va garmoniyani kuzatish
		2. Dinamika va tembrni ansamblga moslashtirish
		3. Hamkor ijrochilar bilan uyg'un ishlash va o'z hissasini qo'shish
Ko'nikma:		
Ansamblida ovoz tengligini saqlash		
Dinamika va tembr uyg'unligini nazorat qilish		
Bilim:		
Ansamblidagi dinamik va garmonik balans qonuniyatlari		

		Turli cholg'u guruhlari o'rtasida uyg'unlik
		Hamkorlik va jamoaviy musiqiy ishlash prinsiplari
		1. Repetitsiyalarda belgilangan vaqt va tartibga rioya qilib, tayyor holda ishtirok etish orqali shaxsiy mas'uliyatni namoyon etish
		2. Orkestr bilan uyg'un ijroni ta'minlash va ritm, temp, dinamikani muvofiqlashtirishda mustaqil qaror qabul qilish
	Mas'uliyat va mustaqillik:	3. O'z partiyasini to'g'ri va aniqlik bilan ijro etish orqali jamoaviy ijroga mas'uliyat bilan hissa qo'shish
		Mehnat harakatlari:
		1. Dirijorning nozik ishoralari, temp o'zgarishlari va dinamika ko'rsatmalariga zudlik bilan javob berish
		2. Orkestr guruhlari bilan ritmik va intonatsion uyg'unlikni doimiy nazorat qilib borish
G3.5- Sahnaviy ijroda professional mahorat va ifoda ko'rsatish	G3.01.5- Jonli ijro jarayonida dirijyor ishoralariga sezgirlik bilan amal qilib, jamoaviy uyg'unlikni saqlash	3. Jonli ijro sharoitida ovoz balansi va musiqiy oqimni boshqarishga faol hissa qo'shish
		Ko'nikma:
		Dirijorning har bir ishorasini tez va aniq talqin qilish
		Ritm, temp va dinamika bo'yicha jamoaviy uyg'unlikni sezgir boshqarish
		Ijro davomida vaziyatga mos ravishda ovoz va tembrni moslashtirish
		Bilim:
		Dirijyorlik ishoralarining ma'nosi va interpretatsiya tamoyillari
		Orkestr ansamblida ritmik intizom va musiqiy uyg'unlik qonunlari
		Jonli ijro jarayonining psixologiyasi va akustik o'zgarishlarga moslashish talablari
		Mehnat harakatlari:
		1. Asarning ichki mazmunini ochish uchun emotsional bo'yoqlar va badiiy vositalarni ongli qo'llash
		2. Tinglovchi bilan hissiy aloqa yaratish uchun badiiy ifodani kuchaytirish
3. Sahna harakati, tana tili va ovoz balansi orqali badiiy ta'sirni oshirish		
	G3.02.5- Sahna ijrosida emotsional chuqurlik va badiiy ta'sir kuchini oshirib, tinglovchi bilan ijodiy muloqot yaratish	Ko'nikma:
		Asarning badiiy ruhini tinglovchiga yetkazish va sahnaviy his-hayajonni boshqarish
		Emotsional frazlash, agogika va dinamika o'zgarishlarini nozik ishlatish
		Sahna psixologiyasiga mos ravishda auditoriya bilan ijodiy muloqot o'rnatish
		Bilim:
		Musiqiy drammatizm, obraz yaratish va badiiy ifoda nazariyasi

		Sahna san'ati psixologiyasi, auditoriya bilan aloqaning qonuniyatlari
		Musiqada emotsional ta'sir yaratishning texnik va estetik usullari
	G3.03.5- Yuksak texnik mahorat, ijodiy erkinlik va professional sahnaviy madaniyatni namoyish etish	Mehnat harakatlari:
		1. Murakkab texnik elementlarni (tez o'tishlar, virtuoqlik, murakkab artikulyatsiya) erkin ijro etish
		2. Sahnaviy intizomni saqlagan holda ijodiy erkinlik bilan musiqiy ifodani boyitish
		3. Asarni professional darajada estetik, aniq va ishonchli talqin qilish
		Ko'nikma:
		Virtuoz texnik elementlarni benuqson, tezkor va toza bajarish
		Sahnaviy madaniyat, artistik ifoda va ijodiy erkinlikni uyg'un boshqarish
		Murakkab asarlarni professional interpretatsiya darajasida talqin qilish
		Bilim:
		Virtuoz texnika, murakkab artikulyatsiya va yuqori mahorat talab qiladigan ijro qoidalari
	Sahna madaniyati, artistik estetik tushunchalar va ijro etika standartlari	
	Asarlarning uslubiy xususiyatlari, tarixiy konteksti va interpretatsiya tamoyillari	
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Sahnaviy ijro jarayonida yuqori darajadagi badiiy ifodani mustaqil namoyon etish, obraz talqinini professional me'yorlar asosida to'laqonli yetkazish
		2. Rejissyor ko'rsatmalari va sahna texnik talablari asosida ijro intizomini mustaqil saqlash, ijodiy jarayonda vaqtni, resurslarni va shaxsiy holatini boshqarish
		3. Tomoshabinlar bilan muloqotda hissiyotlarni boshqarish, ijro davomida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan kutilmagan vaziyatlarda (musiqa xatolari, texnik nosozliklar va boshqalar) o'zini tuta olish va ijroni uzluksiz davom ettirish bo'yicha mustaqil qaror qabul qilish
		4. Sahnaviy xavfsizlik bo'yicha me'yorlar va talablarga rioya qilgan holda o'zining hamda hamkasblarining xavfsiz ijro muhitini ta'minlash
		5. Ijro sifatini doimiy ravishda takomillashtirish uchun o'z-o'zini baholash, ijodiy tahlil va mustaqil tayyorgarlik jarayonini amalga oshirish
	Texnik va/yoki texnologik talab:	Simli asboblar (Strunnye instrumenty): Skripka (Violin), Viyola (Viola), Violonchel (Cello), Contrabass (Double Bass) Nafasli asboblar (Duxovye instrumenty): Flauta (Flute), Oboe (Oboe), Klarnet (Clarinet), Fagot (Bassoon), Truba (Trumpet), Trombon (Trombone), Horn (French horn),

Tuba

Urishli asboblal (Udarniye instrumenty / Percussion):
Barabanlar (Snare, Bass drum), Timpani, Marimba,
Xylophone, Glockenspiel, Tashqi urishlar (Cymbals,
Triangle, Tambourine)

Kasbning nomi:	Xalq cholg'u asboblari orkestri artisti	
Mashg'ulot nomining kodi:	34350	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkak (ayol); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatani sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish ko'nikmalariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	O'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	Boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	Orkestr artisti
	5	Orkestr artisti-solist

	5	Orkestr guruhi, ansambl artisti
	5	Simfonik orkestr artisti
	5	Xalq cholg'ulari havaskorlari ansambli (orkestri) rahbari
	5	Estrada asboblari orkestri (ansambli) artisti
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
H1.5- Xalq cholg'u asarlarini notalar asosida to'g'ri va tiniq ijro etish	H1.01.5- Nota materialini sinchiklab o'rganish va cholg'u orqali asosiy tovushni tiniq chiqarish uchun ovoz mashqlarini bajarish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Nota matnini diqqat bilan o'qish
		2. Ovoz mashqlarini bajarish va tonni tekislash
		3. Asosiy melodiyaning toza va tiniq ijro etish
		Ko'nikma:
		Ovozni boshqarish va barqarorlikni saqlash
		Nota belgilari va ritmni aniqlay olish
		Dinamika va nyuanslarni ifodalash
		Bilim:
		Nota belgilarining asosiy turlari
		Musiqiy termin va belgilari
		Cholg'u asbobining ovoz chiqarish texnikasi
	H1.02.5- Xalq kuylarini ritm va tempga mos ravishda aniq, ravon va toza ijro etish	Mehnat harakatlari:
		1. Xalq kuylarini ritm va tempga mos ijro etish
		2. Qisqa frazalarni ravon va aniq chalish
		3. Ijro davomida musiqiy uyg'unlikni saqlash
		Ko'nikma:
		Ritmni to'g'ri ushlab turish
		Melodiyaning silliq va ravon bajarish
Ansambl bilan uyg'un ijro qilish		
Bilim:		
Xalq kuylarining asosiy shakllari va janrlari		
Ritm va tempo nazariyasi		
Melodiya va garmoniyaga oid tushunchalar		
H1.03.5- Asarning dinamika va nyuanslariga amal qilgan holda murakkabroq qismlarni emotsional tarzda ifodalash		Mehnat harakatlari:
	1. Dinamika va nyuanslarga e'tibor bilan ijro etish	
	2. Murakkab qismlarni emotsional ifoda bilan chalish	
	3. Xalq kuyini badiiy tarzda yetkazish	
	Ko'nikma:	
	Musiqiy frazalarni emotsional ifodalash	
	Dinamika o'zgarishlarini amalga oshirish	
	Partiturani texnik va badiiy talablarga moslash	
	Bilim:	
	Dinamika va artikulyatsiya belgilari	
	Xalq musiqasining badiiy xususiyatlari	
	Cholg'u texnikasi va ifodaviy uslublar	
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Nota bo'yicha mustaqil mashq qilib, asarni to'liq o'zlashtirishga intilish

		2. Tovush chiqarish, nafas, ritm va artikulyatsiyani mustaqil ravishda boshqarib, tiniq ijroga erishish
		3. Ijro jarayonida yuzaga keladigan xatolarni o'zi aniqlab tuzatish va o'z ustida mustaqil ishlash
H2.5- Repetitsiyalarda faol ishtirok etish va orkestr bilan uyg'un ijro qilish	H2.01.5- Repetitsiyaga tayyor holda kelish, notalarni oldindan o'rganish va cholg'u asbobini soz holatda bo'lishini ta'minlash	Mehnat harakatlari:
		1. Repetitsiyaga tayyor holda kelish
		2. Notalarni oldindan o'rganish
		3. Cholg'u asbobini sozlash va tayyor holatda saqlash
		Ko'nikma:
		Asbobni to'g'ri sozlash va saqlash
		Nota matnini mustaqil o'qish va tayyorlash
		Repetitsiya jarayoniga faol tayyorlik bilan kirish
		Bilim:
		Cholg'u asbobini texnik sozlash qoidalari
		Notalar va musiqiy belgilarni o'qish
		Repetitsiya jarayoni va orkestr tayyorgarligi tartibi
	H2.02.5- Dirijyor ko'rsatmalariga qat'iy amal qilgan holda aniq va tiniq ijro etish, orkestr tempiga moslashish	Mehnat harakatlari:
		1. Dirijyor ishoralariga e'tibor bilan amal qilish
		2. Asarni aniq va tiniq ijro etish
		3. Orkestr tempiga moslashgan holda ijro qilish
		Ko'nikma:
		Dirijyor ko'rsatmalarini tez va to'g'ri bajarish
		Ritm va tempni saqlash
		Texnik aniqlik va tiniqlikni ta'minlash
		Bilim:
		Dirijyor belgilarining ma'nosi va ishlatilishi
		Temp, ritm va artikulyatsiya nazariyasi
		Orkestr ijrosi va ansambl uyg'unligi asoslari
	H2.03.5- Orkestr a'zolari bilan ovoz muvozanatini saqlash, ovoz balansi va umumiy sado uyg'unligini shakllantirish	Mehnat harakatlari:
		1. Orkestr a'zolari bilan ovoz muvozanatini saqlash
		2. Umumiy sado uyg'unligini yaratish
		3. Ovoz balansi va dinamikani nazorat qilish
		Ko'nikma:
		Ansambl bo'lib ijro etishda uyg'unlikni saqlash
		Dinamika o'zgarishlarini amalga oshirish
		Ovozni tenglashtirish va partiyalarni uyg'unlashtirish
		Bilim:
Ovoz balansi va ansamblidagi rollar		
Dinamika va artikulyatsiya qoidalari		
Ansambl va orkestr uyg'unligi tamoyillari		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Repetitsiya oldidan notalarni mustaqil o'rganib kelish va ijro jarayonida o'z xatolarini o'zi tuzatishga intilish	
	2. Orkestr bilan uyg'unlashish uchun o'z tembr, tovush kuchi va ritmni mustaqil ravishda sozlab borish	

		3. Jamoa bilan ishlash jarayonida mustaqil fikrlab, ijro sifatini oshirishga shaxsiy hissa qo'shish
H3.5- An'anaviy cholg'u asboblari bilan orkestr bilan uyg'un ijro qilish	H3.01.5- Asar matnini oldindan puxta o'rganish, repetitsiya jarayoniga tayyor holda kirish va texnik tayyorgarlikni ta'minlash	Mehnat harakatlari:
		1. Asar matnini mustaqil o'qish va tahlil qilish
		2. Repetitsiya boshlanishidan oldin cholg'uni sozlash va texnik tayyorgarlikni yakunlash
		3. Mashq jarayonida o'z partiyasini puxta bajarishga tayyor bo'lish
		Ko'nikma:
		Musiqiy frazalarni to'g'ri va aniqlik bilan o'qish
		Cholg'u texnikasini barqaror va mukammal bajarish
		Repetitsiya jarayonida tezkor moslashuv va muvozanatni saqlash
		Bilim:
		Musiqiy matnni tahlil qilish va interpretatsiya qilish usullari
		Cholg'u texnikasi va asar ijrosidagi badiiy ifoda tamoyillari
		Orkestr repetitsiyasi jarayonining metodik qoidalari
	H3.02.5- Orkestr bilan bir xil ritm, temp va dinamik muvozanatni saqlagan holda ijro etish	Mehnat harakatlari:
		1. Orkestr partiyasiga mos ravishda ritm va tempni doimiy nazorat qilish
		2. Asardagi dinamik o'zgarishlarni ansamblga moslashtirish
		3. Orkestr bilan uyg'unlikni saqlab ijro qilish
		Ko'nikma:
		Ritm va tempo barqarorligini ta'minlash
		Dinamika va artikulyatsiya o'zgarishlarini aniq bajarish
		Ansambl bilan uyg'unlikni sezgir va samarali saqlash
		Bilim:
		Ritm, tempo va metr asoslari
	Dinamika va artikulyatsiya nazariyasi	
	Ansambl bilan uyg'un ijro qilish prinsiplari	
	H3.03.5- Orkestr guruhlari bilan ovoz mutanosibligini yaratish, dinamik o'zgarishlarga sezgir yondashish	Mehnat harakatlari:
		1. Orkestr guruhlari bilan ovoz mutanosibligini doimiy nazorat qilish
		2. Dinamika va nyuanslarni ansamblga moslashtirish
3. Ansambl uyg'unligini yuqori darajada saqlash		
Ko'nikma:		
Ovozni balanslash va uyg'unlashtirishni aniq bajarish		
Dinamika va badiiy ifodaga sezgir yondashish		
Ansamblidagi murakkab partiyalarni uyg'unlashtirish		
Bilim:		
Ovoz balansi va ansambl uyg'unligi prinsiplari		
Dinamika, nyuans va ifoda tamoyillari		
Orkestr guruhlari o'rtasidagi professional hamkorlik qoidalari		

	<p>Mas'uliyat va mustaqillik:</p>	<p>1. Orkestr ijrosi davomida o'z partiyasining ritm, dinamika va intonatsiya aniqligini mas'uliyat bilan nazorat qilish</p>
		<p>2. Guruh ichida uyg'unlikka erishish uchun mustaqil ravishda tovush balansi, ovoz kuchi va tembrni sozlab borish</p>
		<p>3. Repetitsiya va chiqishlarda o'z ijro vazifalarini mustaqil bajarish, orkestr talablariga mos ravishda ijro intizomini saqlash</p>
<p>Texnik va/yoki texnologik talab:</p>	<p>1. Torli cholg'ular (Chertma va torli sozlar): Doira, Dutor, Tanbur, Rubob (o'zbek rubobi), Qo'biz (Qobiz), Sato, Ud, Gitara (ba'zan qo'shimcha sifatida)</p> <p>2. Chang guruhi</p> <p>3. Damli cholg'ular: Nay, Qo'shnay, Karnay, Surnay,</p> <p>4. Chertma sozlar</p> <p>5. Urma zarbli cholg'ular: Nog'ora, Doira, Chilpak</p>	

Kasbning nomi:	Xalq cholg'ulari havaskorlari ansambli (orkestri) rahbari	
Mashg'ulot nomining kodi:	34350	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>18 yoshga to'lgan bo'lishi</p> <p>Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatani sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish ko'nikmalariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	O'rta maxsus professional ta'lim,	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	Boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrída mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	Orkestr artisti
	5	Orkestr artisti-solist

	5	Orkestr guruhi, ansambl artisti
	5	Simfonik orkestr artisti
	5	Xalq cholg' u asboblari orkestri artisti
	5	Estrada asboblari orkestri (ansambl) artisti
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
K1.5- Ansambl (orkestr) a'zolarini notalar asosida to'g'ri va uyg'un ijroga tayyorlash	K1.01.5- Ijrochilarning nota savodxonligini shakllantirish va oddiy musiqa parchalarini tiniq ovozda ijro etishga yo'naltirish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Ijrochilarga notadagi tovush, pauza va belgilarni amaliy misollar orqali tushuntirish
		2. Oddiy kuylarni bo'laklarga ajratib, ularni birgalikda sekin tempda ijro ettirish
		3. Har bir ijrochining tovush chiqarmasini kuzatib, xatolarni muloyim tarzda to'g'rilash
		Ko'nikma:
		Nota belgilarini tez va to'g'ri tanib olish
		Tiniq va barqaror ovoz chiqarishga yo'naltiruvchi mashqlarni tashkil etish
		Oddiy kuylarni ijrochilar imkoniyatiga qarab moslashtirish
		Bilim:
		Nota savodining asosiy elementlari: chiziqlar, kalitlar, tovush balandliklari
		Xalq kuylarining sodda ritmik va melodik tuzilishi
		Tovushni toza chiqarishning boshlang'ich vokal va cholg'u texnikasi
	K1.02.5- Jamoaviy ijroda ritm, temp va ovoz mutanosibligini ta'minlash, ansambl uyg'unligini shakllantirish	Mehnat harakatlari:
		1. Ansambl bo'lib bir xil ritmga kirish uchun ritmik mashqlarni o'tkazish
		2. Guruhdagi ovoz balandligini solishtirib, ortiqcha tovushlarni pasaytirishga yo'naltirish
		3. Tempning barqarorligini saqlash uchun mashqlar tashkil etish
		Ko'nikma:
		Jamoada bir xil ritm va tempni shakllantirish
		Turli cholg'ular ovozini uyg'unlashtira olish
		Ijro jarayonida dinamikani nazorat qilish
		Bilim:
		Ritm, temp va dinamikaning musiqadagi asosiy tushunchalari
Xalq cholg'u ansambllarida ovoz balansini tashkil etish prinsiplari		
Jamoaviy ijroda o'zaro eshitishni boshqarish usullari		
	Mehnat harakatlari:	
	1. Asardagi kayfiyat va obrazni tushuntirib, ijrochilarni badiiy izlanishga yo'naltirish	

	K1.03.5-- Asarning obrazi, dinamikasi va nyuanslarini anglashga yo'naltirib, mazmunli ijro va ijodiy ko'nikmalarni rivojlantirish	2. Nyuanslarni (piano, forte, crescendo) to'g'ri qo'llash bo'yicha amaliy mashqlar o'tkazish
		3. Kuy mazmuniga mos ijodiy talqinlarni ko'rsatib berish
		Ko'nikma:
		Asarning badiiy mazmunini eshitib tushunish va ijroda ifodalash
		Dinamikani to'g'ri qo'llash va emotsional ijro yaratish
		Ijrochilarda ijodiy yondashuv va obraz yaratish malakasini rivojlantirish
		Bilim:
		Xalq cholg'u musiqasining obraz va mazmuniy xususiyatlari
	Dinamika va nyuanslarining ijrodagi roli	
	Asar mazmuniga mos sahnaviy ifoda elementlari	
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ansambl tayyorgarligini mustaqil rejalashtirish va mashqlarni boshqarish
		2. Ijro jarayonida aniqlangan kamchiliklarni o'z tashabbusi bilan bartaraf etish
K2.5- Repertuar tanlash va xalq cholg'u asarlarini sahnaviy ijroga mos ishlov berish	K2.01.5- Ijrochilar imkoniyatlarini hisobga olgan holda sodda va an'anaviy xalq kuylarini tanlab, asosiy repertuarni shakllantirish	Mehnat harakatlari:
		1. Ijrochilar texnik imkoniyatlarini tekshirib, har bir guruhga mos keladigan asarlar ro'yxatini shakllantirish
		2. Tanlangan kuylarni murakkablik darajasiga qarab saralab, ansamblning repertuariga mos ravishda taqsimlash
		3. Repertuardagi har bir kuy uchun mashq ketma-ketligini ishlab chiqish va ijrochilarga ko'rsatma berish
		Ko'nikma:
		Ijrochilarning texnik darajasini baholash va repertuarni mos tanlash
		Asarlarni ansambl tarkibi va uslubiy talablarga qarab tasniflash
		Repertuar bo'yicha mashg'ulotlarni tizimli rejalashtirish
		Bilim:
		Xalq kuylarining shakl, ritm, va ijro uslubi bo'yicha asosiy xususiyatlari
	Repertuar tuzishda ansamblning texnik imkoniyatlari va ovoz tarkibini hisobga olish prinsiplari	
	O'rta darajadagi xalq kuylarini o'rgatish metodikasi va pedagogik yondashuvlar	
	K2.02.5- Tanlangan asarlarga uslubiy tozalik kiritish, ularni xalq maqomlari talablariga mos ravishda sahnaga moslashtirish	Mehnat harakatlari:
		1. Asardagi maqomga xos ohanglarni aniqlab, ijrochilar bilan ularni to'g'ri talaffuz qilish bo'yicha mashq o'tkazish
2. Sahnaga mos ijro uchun tembr va dinamikani sozlab, xalqona uslubda yangrashini ta'minlash		
		3. Asarning ayrim qismlarini maqom talabiga ko'ra qayta ishlash yoki moslashtirish bo'yicha ijrochilarga ko'rsatmalar berish

		<p>Ko'nikma:</p> <p>Xalq maqomlariga xos uslubiy elementlarni farqlash va ijroga qo'llash</p> <p>Tembr, ritm va dinamika uyg'unligini sahnaga mos ravishda boshqarish</p> <p>Asarlarni uslubiy jihatdan to'g'rilash va zarur o'zgartirishlarni asosli amalga oshirish</p> <p>Bilim:</p> <p>O'zbek maqomlari, ularning xususiyatlari va asosiy ijro talablari</p> <p>Xalqona uslubda ijro qilishda tembr, artikulyatsiya va tuzilishning o'rni</p> <p>Sahnaga mos ijro qilish uchun talab etiladigan ritm, dinamika va uslubiy moslashuv qonuniyatlari</p>
	<p>K2.03.5- Asar tuzilmasiga milliy bezaklar, uslubiy detallar va obrazli ohanglar kiritish orqali badiiy ta'sir kuchini oshirish</p>	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Kuy tuzilmasidagi bo'sh joylarga milliy bezaklar qo'shish bo'yicha ijrochilar bilan amaliy mashg'ulot o'tkazish</p> <p>2. Obrazga mos ohangdorlik yaratish uchun dinamika, pauza va aksentlarni san'atga xos tarzda joylashtirish</p> <p>3. Asarni to'liq ijro qildirib, obraz, kayfiyat va ifoda kuchini oshirish bo'yicha tahliliy ko'rsatmalar berish</p> <p>Ko'nikma:</p> <p>Milliy bezaklarni kuy strukturasi mos kiritish va ijro uslubiga uyg'unlashtirish</p> <p>Obraz yaratishda ritmik va dinamik vositalardan samarali foydalanish</p> <p>Badiiy ifodani oshirish uchun texnik va emotsional vositalarni uyg'unlashtirish</p> <p>Bilim:</p> <p>Milliy bezaklar turlari va ularning xalq kuylaridagi funksiyalari</p> <p>Obraz yaratish va ifodani kuchaytirishga oid musiqiy badiiyat qoidalari</p> <p>Xalq cholg'u ijrosida dramatik rivojlanish, ohang bezagi va sahnaviy ifoda tamoyillari</p>
	<p>Mas'uliyat va mustaqillik:</p>	<p>1. Repertuarni tanlash va asarlarga ijodiy ishlov berishni mustaqil amalga oshirish</p> <p>2. Sahnaviy ijroga moslashtirish bo'yicha ijodiy qarorlarni mustaqil qabul qilish</p>
<p>K3.5- Ansambli ijodini milliy va xalqaro sahnaga olib chiqish</p>		<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Ansambli repertuarini tahlil qilib, sahna xarakteri va uslubga mos badiiy strategiya ishlab chiqish</p> <p>2. Sahnaga chiqishlarini vizual va musiqiy jihatdan mukammal tayyorlash uchun rejalar tuzish</p> <p>3. Ijrochilar bilan ishlash orqali badiiy strategiyani amaliyotga tatbiq etish va natijalarni baholash</p>

	K3.01.5- Ansambl uchun professional badiiy strategiya ishlab chiqish, sahna xarakteri va uslubini takomillashtirish	Ko'nikma:
		Ansambl ijrosida sahna xarakterini va uslubiy birlikni yaratish
		Ijrochilarni badiiy strategiya asosida boshqarish va yo'naltirish
		Badiiy strategiyani repertuar va sahna talablari bilan uyg'unlashtirish
		Bilim:
		Ansambl sahna ijrosida badiiy strategiya yaratish prinsiplari
		Sahna xarakteri va uslubiy talablarga mos repertuarni shakllantirish asoslari
	Ansambl ijrosida badiiy ifodani mustahkamlash usullari	
	K3.02.5- Milliy ruh va ijodiy individuallikka asoslangan sahnaviy chiqishlarni tashkil etish	Mehnat harakatlari:
		1. Ansambl ijrochilarining individual uslubini va ijodiy imkoniyatlarini tahlil qilish
		2. Milliy ruhga mos sahnaviy chiqish konsepsiyasini ishlab chiqish va sahnaga tatbiq etish
		3. Ijrochilarning ijodiy ifodasini kuchaytirish uchun sahna mashg'ulotlarini tashkil qilish
		Ko'nikma:
Ijrochilarning individualligi va milliy ijro uslubini uyg'unlashtirish		
Sahna chiqishlarini badiiy va emotsional jihatdan boyitish		
Milliy ruh va ijodiy ifodani sahna ijrosida qo'llash		
Bilim:		
Milliy musiqa an'analari va ijodiy ifodaviylik xususiyatlari		
Ansamblning sahnaviy chiqishlari va badiiy dramatismni shakllantirish prinsiplari		
Ijrochilarning individual va jamoaviy ijodiy imkoniyatlarini baholash metodikasi		
K3.03.5- Ansamblni xalqaro musiqiy anjumanlarda namoyon etish uchun strategik reja tuzish va ijodiy salohiyatni oshirish	Mehnat harakatlari:	
	1. Ansambl repertuarini xalqaro talablar va musiqiy standartlarga moslashtirish	
	2. Xalqaro chiqishlar uchun sahna, ijro va repertuar strategiyasini ishlab chiqish	
	3. Ansambl ijrochilarining texnik va badiiy tayyorgarligini oshirish, sinov ijrolarini tashkil etish	
	Ko'nikma:	
	Ansamblni xalqaro musiqiy platformalarga tayyorlash va boshqarish	
	Repertuarni xalqaro auditoriya uchun optimallashtirish va ijro sifatini oshirish	
Ijrochilarning professional va badiiy salohiyatini strategik reja asosida rivojlantirish		

		Bilim:
		Xalqaro musiqiy anjumanlar va festivallar talab va standartlari
		Ansambl ijrosini xalqaro auditoriyaga moslashtirish usullari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	Repertuarni strategik tanlash va ijodiy salohiyatni oshirish metodikasi
		1. Repertuar va sahna strategiyasini mustaqil ishlab chiqish
		2. Ijrochilarni yo'naltirish va xalqaro standartlarga mos ijroni tashkil etish
	3. Ansamblning milliy va xalqaro chiqishlari natijalariga javobgarlikni olish	
	Texnik va/yoki texnologik talab:	
	Ritm va ohangni boshqarish uchun: Baton (dirijyor tayoqchasi) Metronom (ritm va tezlikni nazorat qilish uchun) Asosiy cholg'u asboblari: Do'ppilar, surnay, nay, qobiz, rubob, do'mbra, qashqari sitar kabi milliy cholg'ular Barabanlar, tambur va boshqa ritmik cholg'ular Qo'shimcha texnik vositalar: Nota stendlari Ovoz yozish va qayta tinglash vositalari (audio pleyer, mikrofon, ovoz yozish qurilmalari) Ansamblning umumiy ohangini va balansini tekshirish uchun kichik klaviatura yoki piano	

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.1. Kasbiy standartning rekvizitlari

1.	Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining tasdiqlash hujjatlari:	Madaniyat sohasida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining 2026-yil 24-02 dagi 2 -son bayoni
2.	Milliy malaka tizimini rivojlantirish institutining xulosasi:	KS-0039-son xulosa, 03.02.2026
3.	Kasbiy standart talqini va ishlab chiqilgan sanasi:	1.0-talqin, 28.01.2026
4.	Taxminiy qayta ko'rib chiqish sanasi:	27.01.2031

5.2. Kasbiy standartni ishlab chiqishga mas'ul tashkilot

R.Glier nomidagi Respublika ixtisoslashtirilgan musiqa maktabi

(tashkilot nomi)

Direktor

S.Sayimov

(rahbarning lavozimi, imzosi va F.I.O.)

5.3. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxonalar) to'g'risida ma'lumot

T/r	Ishlab chiquvchi to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1	Madaniyat vazirligi Ta'lim sohasini muvofiqlashtirish bo'limi, Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha bosh mutaxassisi	Turopxo'jayev.A
2	"Madaniyat ta'limi markazi" davlat muassasasi bosh mutaxassisi	Djo'rayev.Sh
3	Namangan ixtisoslashtirilgan san'at maktabi o'qituvchisi	Ubayev.N
4	Qarshi ixtisoslashtirilgan san'at maktabi direktor o'rinbosari	Namozov.B
5	R.Glier nomidagi Respublika ixtisoslashtirilgan musiqa maktabi direktor o'rinbosari	Azizov.U

Madaniyat sohasida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha
tarmoq kengashi

KASBIY STANDART
CHOLG'U IJROCHILIGI FAOLIYATI